

KSH Népeségtudományi Kutatóintézet

KOHORSZ '18

Magyar Születési Kohorszvizsgálat

Várandós kutatás

Kérdezői kézikönyv

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

1 TARTALOM

2	A KÉZIKÖNYV CÉLJA	4
3	A KUTATÁS CÉLCSOPORTJÁNAK AZONOSÍTÁSA	6
4	A VÉDŐNŐI FELADATOK IDŐRENDI TÁBLÁZATA	7
5	AZ ADATFELVÉTEL MENETE	8
5.1	Résztétel a védőnői képzésen, szerződéskötés	8
5.2	Lekérdezési csomagok átvétele.....	8
5.3	Várandósok tájékoztatása és felkérése	8
5.4	A lekérdezés megszervezése	10
5.5	Azonosítószámok kiadása és kezelése.....	10
5.6	Beleegyező nyilatkozat aláírása	12
5.7	A kérdőív lekérdezése	13
5.8	A várandósgondozási könyv adatainak kitöltése	14
5.9	Az önkitöltős füzet kitöltetése.....	15
5.10	Védőnői mappa vezetése - a lekérdezések adminisztrálása	15
5.11	Kérdőív online rögzítése	17
5.12	Kutatási anyagok eljuttatása	18
5.13	Hat hónapos lekérdezések nyomon követése.....	18
6	KÉRDŐÍVFELVÉTELI TECHNIKAI ÚTMUTATÓ.....	19
6.1	Jelölések a kérdőívben	19
6.2	Kérdéstípusok.....	23
6.3	Segítség néhány kérdés értelmezéséhez.....	27
6.4	Önkitöltős füzet.....	33
7	ADATRÖGZÍTÉSI ÚTMUTATÓ.....	34
7.1	Az online felület elérése	34
7.2	Papíron és/vagy online	34
7.3	Belépés az online kérdőívbe, azonosítás	35
7.4	A kérdőív felépítése.....	36
7.5	A kérdőívben szereplő fontosabb kérdéstípusok:.....	38
8	SPECIÁLIS ESETEK ÉS KEZELÉSÜK (GYIK)	44
	GYIK1. A mintába tartoznak-e a külföldön élő, ám a körzetbe bejelentett várandósok?	44
	GYIK2. Mi a teendő, ha a kismama nem beszél magyarul?	44

GYIK3. Mi a teendő, ha koraszülés miatt nem sikerül a lekérdezés?	44
GYIK4. Mi a teendő, ha elfogyott a szóróanyag?	44
GYIK5. Az ikerterhességek egy vagy több lekérdezésnek számítanak?	45
GYIK6. Mi a teendő, ha hibás az azonosítószám?	45
GYIK7. Mi a teendő, ha a válaszadó saját példányt kér az általa aláírt beleegyező nyilatkozatból?	45
GYIK8. Mi a teendő, ha a várandós nem egyezik bele a beleegyező nyilatkozat minden pontjába?	45
GYIK9. Mi a teendő, ha a várandós nem nagykorú?	45
GYIK10. Ikerterhesség esetén hány beleegyező nyilatkozatot kell kitölteni?	46
GYIK11. Mi teendő, ha a lekérdezés valamilyen okból megszakad?	46
GYIK12. Mi a teendő, ha a válaszlapfüzet elvész vagy megrongálódik?	46
GYIK13. Miért van szükség az azonosítószámok feltüntetésére minden kutatási anyagon?	46
GYIK14. Mi a teendő, ha a válaszadó nem tudja önállóan kitölteni az önkitöltős füzetet?	46
GYIK15. Mi a teendő, ha a válaszadó visszautasítja az önkitöltős füzet kitöltését?	46
GYIK16. Mi a teendő, ha a válaszadó a kitöltés során kérdez, értelmezési segítséget kér?	47
GYIK17. Mi a teendő, ha a kismama költözést tervez a 6 hónapos lekérdezés előtt?	47
GYIK18. Mi a teendő, ha a kismama örökbeadást tervez, vagy lemondana a születendő gyermekről?	47
GYIK19. Mi a teendő, ha elfogynak a lekérdezési csomagok?	47
GYIK20. Mit kell tenni, ha a www.kohorsz18.hu honlap védőnői felületéről nem tudod elérni a kérdőíveket?	47
GYIK21. Miben más az online kérdőív, mint a papíron szereplő?	48
GYIK22. Mit kell tenni, ha elküldted a kérdőívet, de utólag észrevetted, hogy hibásan töltötted ki, vagy egyéb probléma merült fel?	49
9 KAPCSOLAT	50

2 A KÉZIKÖNYV CÉLJA

A KSH Népeségtudományi Kutatóintézet által, európai uniós támogatással indított Kohorsz '18 - Magyar Születési Kohorszvizsgálat a kismamák és csecsemők körében zajló adatfelvételek lebonyolításában a Védőnői Szolgálatra támaszkodik. A kutatás sikerességének egyik alapja, hogy a várandósok megkeresését, kutatásba bevonását a védőnők személyében olyan személy végzi, akivel a kismamák e fontos és érzékeny időszakban kapcsolatban állnak.

Köszönjük, hogy részt veszel a kutatásban és munkáddal támogatod annak megvalósulását!

Az alábbi útmutató összefoglalja mindazokat a tudnivalókat, amelyek az adatfelvétel sikeres és szakszerű lebonyolításához szükségesek. Áttekintjük benne az **adatfelvétel lépéseit** és az ehhez kapcsolódó szabályokat, teendőket. Az adatok jó minősége érdekében törekszünk arra is, hogy a kérdőíves interjúk minél egységesebb formában valósuljanak meg, ezért összegezzük azokat a fontos kereteket és módszereket, amelyek a **lekérdezés menetét** szabályozzák. Emellett az útmutatóban a válaszok rögzítésére szolgáló **online rögzítőfelület** működéséhez is adunk segítséget. Emellett a munka során esetlegesen felmerülő **speciális esetek**, döntési pontok, kérdéses helyzetek tisztázásához egy előzetes lista összeállításával igyekszünk hozzájárulni. A speciális eseteket „GYIK”-nek, azaz „gyakori kérdéseknek” is nevezzük. Az egy-egy résztémához kapcsolódó gyakori kérdések sorszámát a főszöveg mellett feltüntetett buborékokban találod.

Természetesen észrevételeiteket, kérdéseiteket folyamatosan fogadjuk. Fordulj hozzánk bizalommal!

Eredményes munkát kívánunk!

A Kohorsz '18 csapata

3 A KUTATÁS CÉLCSOPORTJÁNAK AZONOSÍTÁSA

A kutatás mintája a területi védőnői körzeteken alapul és véletlen kiválasztással alakítottuk ki. A válaszadók a **körzetbe tartozó várandós kismamák**.

Az adatfelvétel első, várandósság ideje alatt zajló szakasza 2018 januártól indul és több mint egy évig – 2019 márciusáig – tart.

Külföldön élő,
körzetbe bejelentett
anyuka? GYIK1.

Az adatfelvétel alapelve, hogy a mintába került területi védőnői körzetekben **2018 januárjától** minden olyan várandóst be kell vonni a kutatásba, akik **várandósgondozási könyvében** a szülés várható időpontja **2018. április 1. és 2019. március 31.** közötti dátumon lett jelölve.

A cél tehát, hogy e körzetekben **minden** olyan várandóst elérjetelek, tájékoztassatok és felkérjetelek a részvételre, akinek gyermeke várhatóan a fenti időszakban születik majd meg. Ehhez az NKI számos tájékoztató segédanyagot biztosít majd, de a várandósságról, a kismamákról kizárólag Nektek, a körzetben dolgozó védőnőknek van tudomásotok. A magyarul nem beszélő kismamák részvételére is számítunk, számukra **külön idegen nyelvű** (angol, kínai és német) önkitöltős kérdőíveket állítunk össze, melyek honlapunkról lesznek hozzáférhetők.

Az anyuka nem
beszél magyarul?
GYIK2.

A várandós kérdőív lekérdezését a fő szabály szerint a **várandósság 28-31. hete közötti időszakban** kell elvégezni. Egyrészt azért fontos, hogy egységesen ebben az időszakban kérdezd a várandósokat, mert a kutatás és a kérdőív témaköreinek egy része kifejezetten erre az időszakra irányul. Másrészt pedig azért, mert az segíti elő a várandósságra vonatkozó adatok összehasonlíthatóságát, ha a válaszadó kismamák között terhességi korban nincs számottevő különbség.

Ezen az időkereten belül a védőnők és kismamák együttesen eldönthetik, hogy mely időpont a leginkább alkalmas a lekérdezésre.

Néhány esetben azonban érdemes a 28. héthez minél közelebb eső időpontot választani. Mivel 28-31. héten lévő kismamákról van szó, körükben bizonyára elő fognak fordulni koraszüléssel végződő terhességek, ahol a várandósság alatti lekérdezésre már nem kerülhet sor. Azt javasoljuk, hogy ha fokozott a koraszülés esélye (pl. ikerterhesség esetén), a **lekérdezés időpontját minél korábbra**, indokolt esetben akár a 28. hét előttre időzítsd.

Koraszülött
a baba?
GYIK3.

A minta reprezentativitása szempontjából fontos, hogy a kiválasztott ellátási körzethez tartozó összes várandós bekerüljön a kutatásba, ezért olyan **speciális esetekben**, amikor a várandós lekérdezése 28-31. hétben nem lehetséges (pl. szervezési okból, vagy kései gondozásba vétel miatt) a **31. hét után is lehetséges a kérdőív lekérdezése**.

4 A VÉDŐNŐI FELADATOK IDŐRENDI TÁBLÁZATA

Várandós lekérdezési időszak: 2018. január 1. – 2019. március	
MIT?	MIKOR?
1. lépés: Résztvétel a védőnői képzésen, szerződéskötés	A lekérdezési időszak indulását megelőzően, 2017 novembere és decembere folyamán.
2. lépés: Lekérdezési csomagok átvétele	A lekérdezési időszak indulását megelőzően, 2018. január 1. előtt. A lekérdezési csomagokat 2017 decemberében juttatjuk el a logisztikai pontokra, onnan vehetők át.
3. lépés: Várandósok tájékoztatása és felkérése	A 28. terhességi hét előtti időszakban, a várandósgondozás során. Színes tájékoztató füzet és felkérő levél átadása.
4. lépés: Interjú megszervezése	A 28-31. terhességi hétre eső időszakban.
5. lépés: Azonosítók kiadása	A lekérdezés megkezdése előtt, a védőnői mappában és a beleegyező nyilatkozaton rögzítve.
6. lépés: Beleegyező nyilatkozat aláírása	A lekérdezés megkezdése előtt közvetlenül, a lekérdezés helyszínén.
7. lépés: Kérdőív lekérdezése	A 28-31. terhességi héten, előre egyeztetett időpontban és helyszínén.
8. lépés: Várandósgondozási könyv adatainak kitöltése	A kérdőív lekérdezése után közvetlenül, az önkitöltős füzet kitöltése alatt.
9. lépés: Önkitöltős füzet kitöltése	A kérdőív lekérdezése után közvetlenül, a várandósgondozási könyv adatainak rögzítésével párhuzamosan.
10. lépés: Védőnői mappa vezetése – a lekérdezések adminisztrálása	A sikeres lekérdezést követően, a védőnői mappa táblázatában rögzítve. A sikertelen beszervezést a felkérést követően, a védőnői mappa táblázatában rögzítve.
11. lépés: Kérdőív online rögzítése	A lekérdezést követően (minél hamarabb).
12. lépés: Kutatási anyagok eljuttatása az NKI részére	A beleegyező nyilatkozatokat és önkitöltős füzeteket tartalmazó borítékokat – logisztikai pont függvényében, de jellemzően 2 havi rendszerességgel - folyamatosan gyűjti be az NKI a logisztikai pontokról. Ezeket ide szükséges a lekérdezést követően mihamarabb eljuttatni. A kitöltött papír alapú kérdőíveket a kutatási szakasz végén egyszerre szállítatjuk majd el a logisztikai pontokról.
13. lépés: Hat hónapos lekérdezések figyelése és lebonyolítása	Legkorábban – koraszülések esetén - akár 2018 júniustól, de jellemzően 2018 őszétől folyamatosan aktuális lesz az időközben megszületett gyermekek hat hónapos lekérdezése. Ennek nyomán követése védőnői feladat.

5 AZ ADATFELVÉTEL MENETE

5.1 RÉSZVÉTEL A VÉDŐNŐI KÉPZÉSEN, SZERZŐDÉSKÖTÉS

A Kohorsz '18 kutatás szakmai csapata a várandós lekérdezések indulása előtt, 2017 novembere és decembere folyamán képzéseket szervez a kutatásban részt vevő védőnők számára. **A képzésen a részvétel kötelező.** A képzés a védőnők szakszerű felkészítése mellett nélkülözhetetlen adminisztratív szereppel is bír a kutatás számára. Ekkor kerül sor ugyanis az alábbi, személyes megjelenést igénylő lépésekre:

- a védőnői mappák átvétele (benne a kutatási és képzési segédanyagokkal)
- a védőnői azonosítók kiosztása
- az előkészített szerződések aláírása.

A képzés egyedülálló alkalom arra is, hogy a Kohorsz'18 kutatói és a kutatásba bekapcsolódó védőnők személyesen találkozzanak és egyeztessenek egymással, megalapozva a későbbi sikeres közös munkát.

5.2 LEKÉRDEZÉSI CSOMAGOK ÁTVÉTELE

Minden egyes potenciális válaszadó kismamához egy-egy lekérdezési csomagot állítunk össze. Ebben minden olyan dokumentum és írásos anyag szerepel, amelyekre az egyes lekérdezések során szükség lesz. A **lekérdezési csomag** az alábbi (későbbiekben részletezett) anyagokból áll:

- Felkérő levél
- Színes tájékoztató füzet
- Beleegyező nyilatkozat és címkártya, valamint a beleegyező nyilatkozathoz tartozó boríték
- Adatvédelmi és adatkezelési tájékoztató
- Papír alapú kérdőív
- Önkitöltős füzet és a hozzá tartozó boríték

Legalább fél évre elegendő lekérdezési csomagot az adatfelvételi időszak megkezdése, tehát 2018. január 1-e előtt eljuttatunk minden logisztikai pontra. A védőnők innen vehetik fel a vezető védőnők által számukra meghatározott darabszámú csomagot. A csomagok pótlásáról gondoskodunk az éves adatfelvételi időszakban.

5.3 VÁRANDÓSOK TÁJÉKOZTATÁSA ÉS FELKÉRÉSE

A kutatási mintába került várandósok tájékoztatását és felkérését már a 28. terhességi héttel kezdődő **lekérdezési időszak előtt** el kell végezni. Erre egy korábbi várandósgondozási

alkalom, személyes találkozás megfelelő időzítés lehet. Ezen időszakon belül a védőnő megítélésre bízunk, hogy az érintett várandóst mikor érdemes a kutatásról részletesen tájékoztatni.

A felkérések és a részvétel támogatására több eszközt is biztosítunk. Információs anyagaink célja a tájékoztatás mellett a figyelemfelkeltés és a bizalomépítés a kutatás iránt. Az információs anyagok különböző időszakban, helyzetben juthatnak el a várandósokhoz:

A) Plakát

Az elsődleges figyelemfelkeltés fontos eszköze a Kohorsz '18 kutatás színes plakátja. A plakát biztosítja, hogy az érintett várandós már a tanácsadóban előzetesen hírt kapjon a kutatásról. Az A3 formátumú plakátokból 1-1 példányt már a képzés során átadunk minden területi védőnőnek és a későbbiekben is fogunk küldeni belőlük. Kérjük, hogy a plakátokat a **tanácsadóban**, esetleg gyermekorvosi rendelőben, a kismamák számára minél inkább látható helyen helyezd el!

B) Képeslap

A plakáttal azonos tartalmú, kis formátumú képeslapok előzetes szóróanyagként szolgálnak. A képeslapokból is több darabot átadunk már a képzés alkalmával, majd biztosítjuk az utánpótlásukat. Kérjük, hogy a képeslapokat helyezd el a tanácsadóban, ahol a várandósgondozásra várakoznak, vagy előzetesen **add át** az érintett várandósoknak.

Elfogyott a
szóróanyag? GYIK4.

C) Színes tájékoztató füzet

A mintába került várandósok számára részletesebb színes tájékoztató füzet készül. A füzet célja a kutatás bemutatása, az azzal kapcsolatban felmerülő kérdések tisztázása a részvételi döntés támogatása céljából. A színes tájékoztató füzetet a lekérdezendő várandósok számának megfelelő mennyiségben a **lekérdezési csomag részeként** juttatjuk el a védőnők számára, december folyamán. Kérjük, hogy a tájékoztató füzetet **a felkérés során, a 28. terhességi hetet megelőző** várandósgondozási alkalmak valamelyikén add át a kismamának, szóban is tájékoztatva őt a kutatásról, a részvétel fontosságáról és feltételeiről.

D) Felkérő levél

A lekérdezés előtt a tájékoztató füzet mellett hivatalosan is szeretnénk felkérni a mintába került várandósokat a részvételre. Ennek eszköze az NKI vezetője által aláírt hivatalos felkérő levél, amely tájékoztatást ad a kutatás jelentőségéről és menetéről. A hivatalos felkérő levelet a lekérdezendő várandósok számának megfelelő mennyiségben a **lekérdezési csomag részeként** juttatjuk el a védőnők számára, december folyamán. Kérjük, hogy a felkérő levelet **a felkérés során, a 28. terhességi hetet megelőző** várandósgondozási alkalmak valamelyikén add át a kismamának, szóban is tájékoztatva őt a kutatásról, a részvétel fontosságáról és feltételeiről.

A felkérés során a kismamákat tájékoztasd arról, hogy a kutatásról honlapunkon (www.kohorsz18.hu) és Facebook oldalunkon bővebben is tájékozódhat!

5.4 A LEKÉRDEZÉS MEGSZERVEZÉSE

A tájékoztatás és felkérés után részvételi szándékot kinyilvánító várandósok körében a lekérdezésre a **28. és 31. terhességi hét közötti időszakban** kell időpontot találni. A várandóssal történt időpont egyeztetés során tekintetbe kell venni, hogy a lekérdezéshez nyugodt körülmények között, lehetőleg **négyszemközt és megszakítás nélkül kell kb. 10+50+20 percnyi időnek** rendelkezésre állnia. Ez alatt megtörténik a beleegyező nyilatkozat aláírása, a kérdőív felvétele, az önkitöltős füzet kitöltése és a várandósgondozási könyv adatainak rögzítése. A kérdés **helyszínét** a várandóssal közösen határozd meg! Ez lehet a tanácsadó vagy a várandós otthona, de akár egyéb „semleges” helyszín is.

5.5 AZONOSÍTÓSZÁMOK KIADÁSA ÉS KEZELÉSE

Ahhoz, hogy az adatok anonim módon összekapcsolhatók legyenek, a résztvevők számmal történő egyedi azonosítására van szükség. Minden születendő gyermeket egy egyéni számmal azonosítunk, amely **a kutatás teljes ideje alatt végigkíséri a résztvevő gyermeket**. A hatjegyű azonosítót a **védőnő osztja ki a várandós adatfelvétel kezdetén**.

Hogyan áll össze a hatjegyű azonosítószám?

Minden védőnő a képzés során az NKI-től kap egy egyedi **négyjegyű** azonosítószámot. Ez a szám azonosítja a **védőnőt** és ez a négyjegyű szám lesz az alapja a **gyermekhez** kapcsolódó **hatjegyű** azonosítónak. Ennek előállítása során a lekérdezések sorrendjében hatjegyűre kell kiegészíteni a védőnői azonosítót 01, 02 stb. végződéssel.

Miért a gyermek kap azonosítót?

A kutatás fókuszában – jóllehet kezdetben az anyák válaszolnak – a gyermek áll. Az ő megfigyelésük zajlik majd az idő folyamán. A várandós lekérdezés esetében a folytonosság biztosítása miatt fontos, hogy a még meg nem született gyermekek kapják az egyedi azonosítót. Ez **az ikerterhességek esetén** válik jól érzékelhető problémává, hiszen a megszületés után a két (vagy több) baba fejlődését külön szeretnénk majd követni. Ehhez az kell, hogy már az első adatfelvétel során külön kódot kapjanak. Ez a várandós szakaszban még adatfelvételi többletfeladattal nem jár, de már a várandós lekérdezéskor ki kell adni, és a védőnői mappában, a kérdőíven, a rögzítőfelületen

Az ikrek hány
lekérdezésnek
számítanak?
GYIK5.

és a beleegyező nyilatkozaton is **fel kell vezetni ezeket a kódokat**. Erre a dokumentumok mindegyikén külön biztosítunk helyet.

Hogyan kell kiosztani az azonosítókat?

Az egyéni azonosítókat a védőnő osztja ki, a lekérdezés megkezdése előtt. Csak azon várandósok magzatai kapnak kódot, akik a beleegyező nyilatkozat aláírásával vállalták a kutatásban való részvételt. Példa a kód kiosztására: **Sikeres Kata védőnő** az NKI-tól a képzés során megkapja saját **védőnői azonosítóját**, ami a **4869**-es szám. Ebben az **esetben az első kutatásba bevont gyermek a 486901 azonosítószámot kapja**, a következő a 486902 azonosítószámot és így tovább. Ikrek esetén a testvérek egymás melletti, de saját kódszámmal kerülnek rögzítésre.

Fontos, hogy az azonosítószám kiosztásában nem lehet duplikáció!

Hibás az azonosító? GYIK6.

Hol tüntetjük fel az azonosítókat?

Ha egy azonosítószámot kiosztasz, vagyis hozzárendelsz egy születendő gyermekhez, akkor ezt a számot kell feltüntetni az adatfelvételhez kapcsolódó összes dokumentumon:

- a védőnői mappában
- a beleegyező nyilatkozaton
- a címkártyán
- a kérdőíven
- az önkitöltős füzetben
- és az online rögzítőfelületen, ahol informatikai szakzsargont használva 'TOKEN'-nek nevezzük ugyanezt a számot.

Mire használjuk az azonosítót?

Egyfelől, a kutatók számára csak így biztosítható, hogy az adatok anonim módon **összekapcsolhatók** legyenek.

Másfelől, az azonosítószámot a védőnői mappában felvezetve a védőnő is őrzi, így a **fél éves adatfelvétel** során ez alapján keresi fel a válaszadót és ugyanezen a számon rögzíti majd a gyermek újabb adatait.

Harmadrészt pedig a **védőnők tiszteletdíját** az azonosítószám alapján tudjuk majd elszámolni, amelynek első négy számjegye a védőnőt azonosítja. Így a beküldött beleegyező nyilatkozatokon és rögzítőfelületen egyaránt szereplő azonosítókba látjuk, hogy az adott időszakban mely védőnők hány sikeres lekérdezést valósítottak meg.

A védőnői körzetazonosító feltüntetése

A kutatási minta véletlenszerűen kijelölt védőnői körzeteken alapul. Minden védőnői ellátási körzetnek van egy hivatalos körzetazonosítója. Mivel egy védőnőhöz több, vagy akár fél körzet is tartozhat, fontos tudnunk, hogy egy adott kérdőív mely körzethez tartozik. Ennek érdekében kérjük, hogy a kérdőíven tüntesd fel ezt a hivatalos körzetazonosítót is! Erre külön sorban biztosítunk lehetőséget a kérdőív fedőlapján.

5.6 BELEEGYZŐ NYILATKOZAT ALÁÍRATÁSA

Az adatfelvétel megkezdésének feltétele az, hogy a várandós aláírja a **beleegyező nyilatkozatot**. A beleegyező nyilatkozat a lekérdezési csomag része (és egy közös A3-as méretű papíron van a címkártyával). Kiegészítő dokumentuma az **adattvédelmi és adatkezelési tájékoztató**, ami a nyilatkozatban foglaltakat mutatja be részletesebben.

Kérjük, a beleegyező nyilatkozatot, valamint az adattvédelmi és adatkezelési tájékoztatót is add át a válaszadónak a lekérdezés megkezdése előtt és hagyd időt tanulmányozásukra!

Ha a várandós a szóbeli előzetes tájékoztatás mellett ezt külön igényli, részletesebb tanulmányozásra elviheti az adattvédelmi és adatkezelési tájékoztatót. A beleegyező nyilatkozat kitöltését és az aláírás ellenőrzését azonban minden esetben a védőnő végzi, a lekérdezés megkezdése előtt.

A beleegyező nyilatkozaton és a címkártyán szereplő adatokat a védőnő tölti ki! Kérjük, nagyon figyelj az olvasható kézírásra!

A válaszadó saját példányt kér?
GYIK7.

Kiemelten fontos az, hogy a várandós **csak akkor vonható be a kutatásba**, ha volt lehetősége megismerni a tájékoztatóban foglaltakat és ez alapján mérlegelve **engedélyezte mind a részvételt, mind az adatkapcsolást, és aláírta a beleegyező nyilatkozatot**. Aláírásával a várandós hozzájárul, hogy adatait és a születendő gyermek adatait a későbbiekben is kezeljük az előírt adattvédelmi elvek betartása mellett. A nyilatkozat csak akkor érvényes, ha a válaszadó **mindegyik felsorolt adatkérés/adatkezelés engedélyezését megjelölte** a lapon! Kérjük, hogy ezt külön is ellenőrizd!

Ha nem egyezik bele minden pontba? GYIK8.

Ahogy már említettük az egy várandóshoz tartozó **beleegyező nyilatkozat + címkártya egy A3-as méretű lapon együttesen került kinyomtatásra**, kétoldalas dokumentumként. A első lapján az adatok feltüntetése, a beleegyezés és a várandós aláírása szerepel. A kitöltött és aláírt beleegyező nyilatkozatokat a címkártyáról leválasztva (levágva, letépve) **külön lezárt borítékokban** szükséges gyűjteni (a lekérdezési csomag ezt tartalmazza) és a logisztikai

pontokra mihamarabb eljuttatni, ahonnan az NKI gyűjti össze. Ennek menetét egyénileg egyeztetjük a járási vezetővel ill. a logisztikai ponthoz rendelt védőnővel.

A dokumentum másik része pedig az a címkártya, amely a védőnő számára tartalmaz minden azonosításhoz szükséges adatot a válaszdóról. Ennek kitöltése is szükséges a lekérdezést megelőzően, ám ezt le kell választani a beleegyező nyilatkozatról, és a védőnői mappába helyezni, ahol a későbbi megkereséseknél lesz rá szükség. (A címkártyával a későbbiekben még részletesebben foglalkozunk.)

Az **idegen nyelvű** rövidített önkitöltős kérdőívet kitöltő kismamák számára összeállított lekérdezési csomag tartalmaz a kérdőív mellett a használt idegen nyelven írott beleegyező nyilatkozatot, adatvédelmi és adatkezelési tájékoztatót, valamint magyar nyelvű címkártyát a védőnő számára.

A kérdőívet csak akkor lehet lekérdezni, ha a beleegyező nyilatkozat kitöltésre és aláírásra került. Ezért azt a kérdőív lekérdezése előtt kell átadni!

Az aláírt beleegyező nyilatkozat nélkül felvett kérdőívek érvénytelenek, ilyen esetekben az adatfelvétel sem kerül kifizetésre.

**A várandós nem
nagykorú? GYIK9.**

**Ikrek esetén hány
beleegyező nyilatkozat
kell? GYIK 10.**

5.7 A KÉRDŐÍV LEKÉRDEZÉSE

A kérdőív témái, kérdései többszakaszos kutatói, szakértői véleményezés alapján kerültek kidolgozásra. Emellett a kutatók a kérdőív véglegesítésénél a felhasználók – védőnők és kismamák – próbakérdezések során begyűjtött tapasztalatait is hasznosították. A próbakérdezésben 26 védőnő, 52 kérdőívet kérdezett le, gyűjtve a kérdésekkel kapcsolatos konkrét tapasztalatokat, javaslatokat.

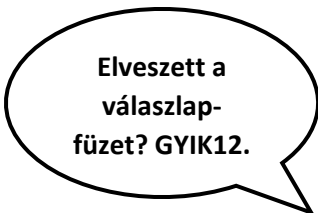
A kérdőívet a lekérdezési csomag **papírformátumban** tartalmazza, de lehetőség van a válaszok azonnali online rögzítésére is. Ennek eldöntését a védőnőkre bízuk, aki a helyi körülmények és saját választása alapján dönthet erről. A sikeres azonnali online rögzítéshez stabil internetkapcsolatra és megbízható számítógépre van szükség.

A kérdőív lekérdezése a tesztelési eredmények szerint **kb. 50 percet vesz igénybe**. Erre az időtartamra, valamint a beleegyező nyilatkozat aláírására és az önkitöltős kérdőív kb. 20 perces idejére – tehát kb. **másfél órára** - fontos előre megteremteni a háborítatlan körülményeket, a válaszdórával előzetesen egyeztetve.

**Megszakadt a
lekérdezés?
GYIK11.**

A lekérdezés megkezdésekor a **kérdőíven fel kell tüntetni** a gyermek (gyermekek) azonosítóját, a védőnői körzetazonosító számot, a várandósság hetét és a lekérdezési dátumot, időt.

A lekérdezés egységessége érdekében különösen fontos, hogy a kérdőív kérdéseit mindenki **ugyanabban a sorrendben és formában** tegye fel, és a kérdésekre adott válaszok a megadott szempontok szerint egységesen kerüljenek rögzítésre.

**Elveszett a
válaszlap-
füzet? GYIK12.**

A válaszadót **válaszlapfüzet segíti** a hosszabb válaszlehetőségek áttekintésében. A füzetet minden védőnő számára egy példányban eljuttatjuk a képzés során. Ezt a segédanyagot a lekérdezés során kell a válaszadónak átadni, a hosszabb, bonyolultabb kérdések áttekintéséhez. A kérdések sorszám alapján követhetők benne nyomon. A lekérdezés végén a válaszlapfüzet visszakerül a

védőnőhöz, aki a védőnői mappában tárolhatja azt a következő lekérdezésig. A válaszlapfüzet nagyban gyorsítja a lekérdezést, ezért **használata kötelező!**

A kérdőív lekérdezési technikájáról a kézikönyv külön fejezete részletes leírást ad.

Az első valódi lekérdezés előtt feltétlenül szükséges egy tesztkérdés, hogy az értelmezési nehézségek, kezdeti gyakorlatlanság ne rontsa a valódi lekérdezési szituáció egységességét és minőségét. (Erre egy családtag, kolléga szóbeli lekérdezése, de akár egy hangos „önlekérdezés” is megfelelő lehet).

A lekérdezés során lehetőség van arra, hogy a válaszokat azonnal az online felületen rögzítsd (stabil internetkapcsolat és megbízható számítógép mellett), de a papír alapon kitöltött kérdőív válaszai utólag is felvihetők az online felületen.

A papír alapon lekérdezett kérdőíveket a védőnők tárolják, begyűjtésükre a későbbiekben kerül majd sor.

5.8 A VÁRANDÓSGONDOZÁSI KÖNYV ADATAINAK KITÖLTÉSE

A **kérdőív utolsó oldalain** a várandósgondozási könyv adatai alapján összeállított kérdéssorok szerepelnek. A várandósgondozási könyv adatainak felhasználásához a válaszadótól külön engedélyt kérünk a beleegyező nyilatkozaton. Így tehát ezeket az adatokat nem szükséges a várandóstól szóban megkérdezni, hanem a **várandósgondozási könyvből kigyűjtve vihetők fel** a kérdőívre. A várandósgondozási könyv adatainak kitöltését célszerű az önkitöltős füzet kitöltésének idejére időzíteni, hiszen az ugyanis a válaszadó önálló elfoglaltsága.

Érdemes a válaszadókat előre figyelmeztetni, hogy a **lekérdezésre hozzák magukkal** várandósgondozási könyvüket.

A várandósgondozási könyvből rögzített adatok a papír kérdőív záró blokkjában felvezethetők, vagy közvetlenül **az online felületen rögzíthetők**.

5.9 AZ ÖNKITÖLTŐS FÜZET KITÖLTETÉSE

Az önkitöltős füzetet a kérdőív lekérdezése után add át, és kérd meg a válaszadót annak önálló kitöltésére. Hívd fel a várandós figyelmét, hogy a kitöltés után a kérdőív egy zárt borítékba kerül, a kutatók anonim módon összesített adatként kezelik a válaszait. Az önkitöltős füzetre **átadás előtt vezesd fel a gyermek azonosítóját** (ikerterhesség esetén az összes kiadott azonosítót rá kell írni a fedőlapra).

Mindenhová
azonosítót?
Miért? GYIK13.

Ha nem tudja
önállóan
kitölteni? GYIK14.

A füzet kitöltésére a várandós lekérdezés részeként kerüljön sor. A kismamák számára érdemes **előre jelezni** ezt az adatgyűjtési módszert is, hogy számítsanak erre a kb. 20 perces önálló kitöltési szituációra. A kitöltés idejére - amennyire lehet -, biztosítsd a kismama háborítatlanságát! Ez idő alatt a válaszadót egyedül is hagyhatod. Célszerű lehet a

védőnő számára ekkorra időzíteni a várandósgondozási könyv adatainak rögzítését, így párhuzamosan történhet a két adatgyűjtés. Kitöltés előtt hívd fel a válaszadó figyelmét a füzet első oldalán szereplő **tájékoztató elolvasására!**

Kitöltés után az önkitöltős füzetet a várandós helyezze el az általunk biztosított borítékban. A **lezárt borítékot (borítékokat) a logisztika pontra kell eljuttatni**, ahonnan az NKI kb. kéthavonta gyűjti össze. Ennek menetét egyénileg egyeztetjük a járási vezetővel, illetve a logisztikai ponthoz rendelt védőnővel.

Nem szeretné kitölteni
a füzetet? GYIK15.

A kitöltés során
segítséget kér?
GYIK16.

5.10 VÉDŐNŐI MAPPA VEZETÉSE - A LEKÉRDEZÉSEK ADMINISZTRÁLÁSA

A védőnői mappa a sikeres és sikertelen beszervezések összesített nyomon követésére szolgál. Mivel személyes adatokat tartalmaz, biztonságos helyen szükséges tárolni. A védőnői mappát a képzés során osztjuk ki minden védőnő számára. A kutatás teljes időtartama (várandós és féléves lekérdezések) alatt a védőnő ebben gyűjti a válaszadók elérési adatait (címkártyák) és a mappa belső oldalain vezeti a beszerzési összesítést. A mappát a teljes tartománnyal, kitöltve az NKI számára a kutatás végén szükséges átadni – begyűjtéséről az NKI gondoskodik.

A védőnői mappa tartalma: **beszerzés-összesítő lap és címkártya.**

A) Beszerzés-összesítő lap

A beszerzés-összesítő lapot a védőnői mappa belső oldalaira ragasztott táblázatok jelentik. Céljuk, hogy minden sikeres és sikertelen beszerzés ezen a lapon megjelenjen. Az első

beszervezés előtt írd be a lap bal felső sarkán található szövegdobozba a négyjegyű védőnői azonosítószámodat (ami egyben az általad nyomon követett gyermekek azonosítószámának első négy számjegye is).

A **sikeresen beszervezettek** táblázatában azok a válaszadók szerepelnek, akik felkérésre részt vesznek a kutatásban, velük az adatfelvétel megvalósult. Itt a várandóshoz kapcsolódó lekérdezési információkat kell jelölnöd. A sikeresen beszervezettek táblázatban tehát egy adott sor egy kutatásba került gyermeket jelöl, akinek édesanyjával sikeresen megtörtént a várandós interjú. A tábla első oszlopa a várandós gyermekéhez tartozó, általad előre kiosztott két számjegyet tartalmazza, ami egyben a **gyermek teljes azonosítószámának utolsó két számjegye**. Ez az azonosítószám, a védőnői azonosítóddal együtt, pontosan mutatja majd számunkra, hogy melyik gyermek adatfelvételéhez jelöltél szervezési adatokat. A védőnői és a gyermekhez tartozó azonosítókból összeállt hatjegyű azonosítószám egy adott gyermeket jelöl, így **ikerterhesség esetében több** (gyermekek számának megfelelő) **azonosítószámot** szükséges kiosztanod. Ezért a sikeresen beszervezettek táblázatban is többször, külön (a gyermekek számának megfelelően) kell jelölnöd a szervezés eredményét. (Az ikerterhesség második, esetleg harmadik, negyedik azonosítója esetén elég, ha az anya monogramját jelölöd és a további cellákba az u.a. jelölést teszed.)

A beírt információk alapján tudod majd követni az adatfelvétel folyamatát: mennyi sikeres interjút készítettél, mikorra várható a hat hónapos interjú? A tábla jelölése alapján átlátható lesz az adatfelvétel szervezése, illetve a tényleges sikeresség dokumentálása.

Milyen információkat kell jelölni sikeres szervezés esetén?

- Közvetlenül a szervezéskor:
 - anya monogramja
 - várandós interjú időpontja
 - szülés várható időpontja
- A szülés megtörténtét követően:
 - szülés tényleges időpontja
 - hat hónapos interjú várható időpontja
- A hat hónapos interjú megtörténtét követően:
 - hat hónapos interjú tényleges időpontja

Költözik a család?
GYIK17.

Örökbe adják a
babát? GYIK18.

A szervezés-összesítő lap a **sikertelen felkérések** adminisztrálására is szolgál. Nagyon fontos a kutatás szempontjából, hogy **minden egyes**, a célcsoportba tartozó kismamát elérj, felkérj, és közülük minél többen csatlakozzanak is a kutatáshoz. Ugyanakkor a kutatásban való részvétel **önkéntes**, és a várandósokat erről is tájékoztatni szükséges. Lesznek kismamák, akik a tájékoztatás és az átadott információs anyagok birtokában sem kívánnak részt venni a kutatásban. Esetükben a vizsgálat véget ért, de a kutatás eredményének megbízhatóvá tételéhez fontos, hogy lássuk, milyen kik utasították vissza nagyobb arányban a részvételt, ezért néhány – **személyes azonosításra nem alkalmas** – **adat rögzítését** róluk is folyamatosan kérjük. Erre a védőnői mappa belső oldalán lévő szervezés-összesítő lapon külön táblázat szolgál, a lekérdezési időszak teljes időtartamában. A részvételt visszautasítók táblázatban

tehát egy adott sor jelöl egy olyan várandóst, aki nem kívánt a kutatásban részt venni. Esetében kérdésenként egy-egy cellát szükséges beikszelned.

Milyen információt kell jelölni visszautasítók esetén?

- NINCS azonosító, csak sorszám
- hányadik gyereket várja (első/második/harmadik vagy többedik)
- melyik korcsoportba tartozik (kiskorú/18-35 éves/ 36 éves vagy idősebb)
- családi helyzete (házas/párjával él/pár nélkül él)
- legmagasabb iskolai végzettsége (8 általános vagy kevesebb/ középfokú/ felsőfokú végzettség)

B) Címkártya

A címkártya a beleegyező nyilatkozat mellett, azzal egy lapon szerepel. A címkártyán kell jelölnöd a várandós kapcsolatfelvételhez szükséges adatait (cím, telefonszám), továbbá az interjú megvalósulásának időpontját. A kitöltött adatok alapján biztosított a várandós követhetősége a későbbi adatfelvételekhez. A címkártya egyben **a szerződésben vállalt feladatok teljesítésének igazolása is**, a kutatás végén **elszámolási bizonylatként** szolgál. A címkártya alján szereplő védőnői nyilatkozatot Neked kell aláírnod. Ezzel elismered, hogy a részünkre szolgáltatott adatok eredetiek és hitelesek, és vállalod ezek bizalmas kezelését. Azt javasoljuk, hogy ezt a rövid nyilatkozatot a várandós jelenlétében akkor írd alá, amikor ő is aláírja a beleegyező nyilatkozatot. Az, hogy a várandós látja, hogy Te is hivatalosan vállalod az adatok bizalmas kezelését, nagyban növelheti a kutatásba vetett bizalmát.

Sikeres beszerzés esetén az aláírt beleegyező nyilatkozatról **vágd le a címkártyát**, és tedd a védőnői mappába! A kitöltött címkártyákat a kutatás végéig a védőnői mappában tudod gyűjteni. A hat hónapos adatfelvétel során ugyanazon válaszadó kismama címkártyáját kell majd a felkeresési adatokkal kiegészíteni. A kitöltött, összegyűjtött címkártyákat az NKI a kutatás végén, a védőnői mappával együtt gyűjti össze a logisztikai pontokról.

5.11 KÉRDŐÍV ONLINE RÖGZÍTÉSE

Az adatfelvétel során a védőnőknek lehetősége nyílik papír alapú kérdőív kitöltésére vagy a válaszok közvetlen online rögzítésére. A papír alapú kitöltés esetén a válaszokat online felületen szükséges berögzíteni. Ennek használatával a **kérdezői kézikönyv Adatrögzítési útmutató fejezete** részletesen foglalkozik.

Közvetlen online rögzítés esetén is szükséges azonban néhány papír alapú kutatási anyag begyűjtése: az önkitöltős kérdőívek kizárólag papíron kérdezhetők, a beleegyező nyilatkozatok, címkártyák kitöltésére is csak ebben a formában kerülhet sor.

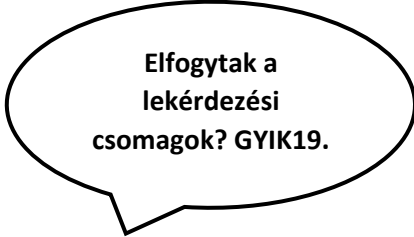
5.12 KUTATÁSI ANYAGOK ELJUTTATÁSA

A **logisztikai pontokat** a járási vezető védőnőkkel egyeztetjük az adatfelvétel szervezésének részeként. Ezek a pontok szolgálnak a kutatási anyagok kiosztására és begyűjtésére a kutatás teljes időtartama alatt. A logisztikai pontok körzetenként meghatározottak, a vezető védőnő tájékoztat arról, hogy a te logisztikai pontod hol található és hogyan, milyen módon tudsz ott anyagot felvenni és leadni.

A kutatási anyagok logisztikai pontokra történő kiszállítására és begyűjtésére futárcéggel kötöttünk szerződést. Előzetes időzítés alapján ők fogják az adatfelvételhez szükséges lekérdezési csomagokat a logisztikai pontokra kiszállítani, illetve az aláírt beleegyező nyilatkozatok és az önkitöltős füzetek lezárt borítékjait onnan begyűjteni.

Az első nagyobb számú **lekérdezési csomag kiszállítására**

2017 decemberében fog sor kerülni annak érdekében, hogy a legkorábbi, 2018. január 1-i várandós lekérdezéshez ezek már rendelkezésre álljanak. A csomagokat a védőnők tudják felvenni a logisztikai pontokról aszerint, hogy mennyi lekérdezést terveznek. A lekérdezési csomagok fogyását nyomon követjük, ezeket pótoljuk.

Elfogytak a
lekérdezési
csomagok? GYIK19.

A **kutatási anyagok begyűjtése és elszállítása** is a logisztikai pontokon zajlik majd. Az önkitöltős füzetek és a beleegyező nyilatkozatok lezárt borítékjait a védőnőknek a lekérdezést követően mihamarabb el kell juttatniuk a logisztikai pontokra. Az NKI futárral innen szállíttatja el a dokumentumokat. Az összegyűjtésre és elszállításra a tervek szerint jellemzően kéthavonta kerül sor. A két dokumentumot külön-külön, lezárt borítékban kell elhelyezni, a borítékokat pedig zárható, biztonságos, mások számára elzárt helyen kell tárolni. Adatvédelmi szempontból kiemelten kell arra figyelni, hogy az adatok ne kerüljenek illetéktelen személy kezébe.

5.13 HAT HÓNAPOS LEKÉRDEZÉSEK NYOMON KÖVETÉSE

A lekérdezési időszak kezdetétől szinte folyamatosan várhatóak a szülések is (a koraszülési esetekkel is számolva), és ezt követően fél évvel már aktuálissá válik az adott válaszadó ismételt megkeresése. A szülések egyéni szintű nyomon követését kizárólag a védőnők tudják megvalósítani, így a hat hónapos lekérdezések tervezése, és a válaszadó kismamák nyomon követése is **védőnői feladat**. Ennek rögzítésére a védőnői mappában található beszerzés-összesítő lapon van lehetőség. A szülés időpontjának rögzítése után a mappán jelöld a hat hónapos lekérdezés esedékességét, majd az **időpont közeledtével vedd fel a kapcsolatot** a válaszadóval, és törekedj időben minél közelebbi lekérdezés egyeztetésére. A megvalósult hat hós megkeresés regisztrálását a mappán és a címkártyákon is el kell végezni.

Amennyiben a hat hónapos lekérdezést megelőzően tudomásodra jut a **válaszadó elköltözése**, mihamarabb jelezd azt az NKI számára, hogy gondoskodhassunk az adatfelvétel megszervezéséről. A hat hónapos lekérdezések teljes kutatási háttéranyagát az NKI 2018 tavaszán rendelkezésre bocsátja majd.

6 KÉRDŐÍVFELVÉTELI TECHNIKAI ÚTMUTATÓ

Az alábbiakban a kérdőív(ek) kitöltéséhez kapcsolódó információk következnek. A kérdőív előkészítése során, figyelembe véve a tesztelési tapasztalatokat is, igyekeztünk a lehető legegységesebben megfogalmazni a kérdéseket, ennek ellenére előfordulhatnak válaszadási nehézségek. Nagyon fontos, hogy a kérdezés megkezdése előtt alaposan tanulmányozd át a kérdőívet, valamint ezt az útmutatót, ahol az általános formai tudnivalókon túl azokat a kérdéseket emeltük ki, ahol felmerülhet értelmezési probléma. Habár az önkitöltős füzetet lehetőség szerint a várandósnak egyedül kellene kitöltenie, szükség esetén segítségül fordulhat hozzád, ezért ugyanúgy ismerned kell az abban szereplő kérdéseket, mint a fő kérdőív valamennyi kérdését.

6.1 JELÖLÉSEK A KÉRDŐÍVBEN

A) Kérdezés során felolvasandó szövegek

A kérdőívben mindent, amit fel kell olvasni, **normál fekete vagy félkövér fekete** betűtípussal írtunk. Ezek a kérdések szövegei, a feketével szedett válaszlehetőségek és az egyes kérdések előtti felvezető szövegek, bevezető mondatok. Fontos a kérdések **szó szerinti felolvasása**, hiszen az esetleges rövidítések, magyarázatok hatással lehetnek a válaszra. A **szürkével szedett** címek, alcímek csak tájékoztató szerepet töltenek be, segítségül neked, hogy tudd, éppen melyik témakörnél jársz, ezeket azonban **nem kell felolvasni!**

B) Kérdezői utasítások

A kérdőívben számos olyan kitöltési /kérdőzi utasítás szerepel, amit **a válaszadónak nem kell és nem is szabad felolvasni** a kérdezés során, ezek a Te munkádat segítik: megmutatják, hol kell folytatni a kitöltést 1-1 válasz után, hogyan kell kitölteni a kérdőív adott részeit vagy ha nem lenne egyértelmű a válaszadó számára a kérdés, hogyan tudod őt segíteni.

Példa:

A KÉRDEZŐI UTASÍTÁSOK MINDEN ESETBEN EGY ILYEN KERETBEN, NAGY, DŐLT, SZÜRKE BETŰVEL, TEGEZŐ FORMÁBAN SZEREPELNEK!

C) „Vonal alatti” válaszlehetőségek

A kérdőív legtöbb kérdésénél a feketével jelölt, felolvasandó válaszlehetőségek alatt egy vonallal elválasztva, szürkével további válaszlehetőségek láthatók. Leggyakrabban ezek a „nem tudja” és „nem kíván válaszolni” opciók, de előfordulhatnak más ilyen válaszok is. Ezeket a válaszlehetőségeket **a kérdés során nem szabad felolvasni**, azonban **szükség esetén jelölhetők**. A „vonala alatti” válaszok egy speciális típusa, ha ezek táblázaton belül jelennek meg. Ebben az esetben is szürke színnel és eltérő szegéllyel különül el az oszlop.

Példa a vonala alatti válaszlehetőségekre egyszerű kérdésnél: B02. kérdés

Példa a vonala alatti válaszlehetőségekre táblázatonál: B04. kérdés

Példa:

B02b. Ha nem tud pontos életkor mondani: mégis mit gondol?

- ☐ 1 - inkább 25 éves kor előtt, vagy
- ☐ 2 - 25-30 éves kor között, vagy
- ☐ 3 - 31-35 éves kor között, vagy
- ☐ 4 - inkább 35 éves kor fölött?

Itt a vonal, csak idáig szabad felolvasni a kérdést!

-
- ☐ 88 - nem tudja
 - ☐ 99 - nem kíván válaszolni

D) „Nem tudja” és „nem kíván válaszolni” válaszok kezelése

A „nem tudja” és „nem kíván válaszolni” válaszok kezelésének a kérdőívben két típusa van:

- a) A legtöbb kérdés esetében **„vonala alatti” válaszlehetőségként** jelennek meg halványabb, szürke színnel. (lásd: C pont) (*Példa: B02. kérdés*)
- b) Néhány olyan kérdésnél, ahol **gyakoribb vagy életszerű lehet a „nem tudja” válasz**, ott felvettük a **felolvasandó válaszlehetőségek** közé. Ezekben az esetekben a **vonala felett, fekete színnel** szerepel. (*Példa: D02d. kérdés*)

Példa:

D02d. Mit tervez, a születendő gyermeknek mi

- ☐ 1 - szoros kapcsolatot tervez, az apát
- ☐ 2 - a gyermek ismerni fogja a vér szerinti
- ☐ 3 - nem tervez kapcsolatot
- ☐ 4 - nem tudja, nem gondolkodott még a kérdésen
- ☐ 5 - egyéb, azaz: _____

A nem tudja válaszlehetőséget CSAK akkor kell felolvasni, ha feketével szedve a vonala felett/előtt szerepel

-
- ☐ 99 - nem kíván válaszolni

E) „Nem érinti” válaszok kezelése

A kérdőívben számos ponton találhatsz „vonat alatti” válaszként „nem érinti” válaszlehetőséget. Ezt akkor lehet jelölni, ha **az adott kérdés nem értelmezhető a várandós esetében**. Például munkára vonatkozó kérdésnél akkor jelölhető, ha a várandósnak nincs állása, partnerre vonatkozó kérdésnél akkor, ha nincs partnere.

Példa:

Most térjünk át a jelenlegi várandósságára!

B04. Mi az Ön véleménye? A most születendő gyermek, ha

„de hát nincs is munkám!” – akkor itt karikázz!

KARIKÁZD BE A MEGFELELŐ VÁLASZT!

	Sokkal rosszabb lesz	Roszsabb lesz	Nem lesz sem jobb, sem rosszabb	Jobb lesz	Sokkal jobb lesz	Nem érinti
1. Az Ön munkahelyi kilátásaira?	1	2	3	4	5	7

F) Ugratások a kérdőívben

A kérdőívben igen sok olyan kérdés is van, amit nem minden válaszadónak kell feltenni. Az ugratásoknak alapvetően két típusa van a kérdőívben:

a) Kiseb (néhány kérdést kihagyó) ugratások

Ezekben az esetekben az egyik kérdésre adott válasz alapján előfordulhat, hogy a következő néhány kérdést nem kell feltenni a válaszadónak; a kérdőívet egy későbbi kérdésnél kell folytatni. Ilyen esetben a **válaszlehetőségek mellett látod, hogy az adott választ jelölve melyik kérdésnél kell folytatnod**.

Ha ez több oldal kihagyását jelentené, akkor az oldalszámot is láthatod.

Példa:

G33. A jelenlegi várandósságához hozzásegítette-e valamilyen orvos

☐ 1 - igen

☐ 2 - nem

☐ 3 - nem tudja

→ FOLYTASD ITT: H01 (49.OLD)

→ FOLYTASD ITT: H01 (49.OLD).

☐ 99 - nem kíván válaszolni

→ FOLYTASD ITT: H01 (49.OLD).

Jól látod! Itt például három válasz alapján is 'ugrunk' a H01-re!

b) Nagyobb egységek kihagyása a válaszadó élethelyzetétől függően

Előfordulnak olyan kérdéscsoportok, vagy akár egész blokkok, amit a válaszadó élethelyzetének megfelelően kérdezni kell, vagy ki kell hagyni. Ilyen a válaszadó saját és örökbefogadott gyerekeire vonatkozó kérdések, a partnerre/gyermek apjára vonatkozó, a háztartásra vagy munkavállalásra vonatkozó kérdések. Ezekben az esetekben általában **kérdezői utasítások** formájában (lásd: B pont) láthatod, hogy hol kellene folytatni a kitöltést az adott élethelyzetnek megfelelően.

Példa:

HA A VÁLASZADÓNAK NINCS ÉLETBEN LÉVŐ VÉR SZERINTI GYERKEME (A02=0), AKKOR FOLYTASD A KITÖLTÉST ITT: C02. KÉRDÉS! (9. OLDAL)

HA A VÁLASZADÓNAK VAN ÉLETBEN LÉVŐ VÉR SZERINTI GYERMEKE (A02>0), FOLYTASD A KITÖLTÉST ITT: C01. KÉRDÉS! (KÖVETKEZŐ OLDAL)

G) Válaszlapfüzet használata

A válaszlapfüzet arra szolgál, hogy néhány bonyolultabb, hosszabb kérdés esetében átadhasd a válaszadónak, ő is láthassa a válaszlehetőségeket, így **gyorsítja és segíti a kérdezést**. A kérdőívben a kérdés szövegében **FEKETE, NAGY BETŰKKEL** szerepel, ha az adott kérdéshez kapcsolódik válaszlap. Ebben az esetekben kérünk, **keresd meg az adott válaszlapot a füzetben, add át a várandósnak, majd a kérdés végére érve újra vedd magadhoz a füzetet**.

Példa:

E11. Kérem, a 3. VÁLASZLAP segítségével megmondania, hogy melyek azok az elmúlt 12 hónapban megtettek, megvalósítottak, és melyek azok, amelyekre akkor miért nem: szeretnék volna, de nem tellett rá, vagy esetleg nem is volt rá szükségük?

A válaszlap használata gyorsítja a kérdezést!

Ön megtette-e, megvalósította-e azt, hogy...	Megtette	Nem, mert nem telt rá	Nem, mert nem volt rá szüksége	Nem, egyéb okból	Nem tudja	Nem kíván válaszolni

6.2 KÉRDÉSTÍPUSOK

A) Egyszerű egyválaszos vagy többválaszos kérdés

A leggyakoribb kérdéstípus. A legtöbb esetben egyetlen válasz jelölhető. Ha több válasz jelölése is lehetséges, akkor ezt a kérdés szövege mellett feltüntetjük. A választ mindkét esetben a **válaszlehetőség előtti négyzetben ikszelve kell jelölni**.

Példa:

G06a. A 20. VÁLASZLAPON szereplő problémák közül
várandósság második három hónapjában? TÖBB VÁLASZ LEHETSÉGES!

- ☐ 1 - vészes terhességi hányás
- ☐ 2 - húgyúti vagy vese-fertőzés
- ☐ 3 - várandóssági cukorbetegség (étkezéssel kontrollálható)
- ☐ 4 - várandóssági cukorbetegség (inzulinnal kezelve)

Egy kérdésre CSAK akkor lehet
több választ jelölni, ha ez szerepel
a kérdés szövegében!

B) Dátumra, életkorra, konkrét számra vonatkozó kérdések

Számos olyan kérdés van a kérdőívben, ahol egy-egy évszámot, életkort vagy egyéb számot kell beírni. Ezekben az esetekben a **számokat a megadott helyre kell beírni. Annyi vonal szerepel mindig, ahány számjegyet oda kell írni**.

(Például évszám esetében: ____ ____ ____ ____)

A dátumot kérve a hónapot is fel kell írni, akkor egyetlen hosszabb vonal szerepel. Ide a hónap neve is beírható szövegesen, vagy akár a szám is (január vagy 01 vagy 1)

A „Mióta tart...” típusú kérdések többségénél pontos dátumot kérdezzünk (évszám és hónap), ilyenkor a (DÁTUM) vagy (ÉVSZÁM) utasításokat láthatod.

Azokban az esetekben, ahol számot kell beírni, ha olyan válasz érkezik, ami **„vonal alatti”** (lásd C pont), akkor az **adott válasznak megfelelő értéket kell beírni**. (Például „B02. Véleménye szerint manapság hány éves korban a legjobb egy nő számára, hogy megszülessen az első gyermeke?” kérdésre „nem tudja” válasz esetén 88-at kell beírni)

C) Szabad szöveges válaszok (nyitott kérdések)

Bár a legtöbb esetben zárt kérdéseket használunk, néhány kérdésnél szabad szöveges válaszokat kell rögzíteni, pl. E01b. vagy F22. kérdés. Vannak olyan kérdések is, ahol, ha a válaszadó a felsorolásnál az „egyéb” választ adja, akkor pontosan le kell írni, hogy mire gondol (C01f, C03e. kérdés). Ezeknél a kérdéseknél rendkívül fontos a precíz, egyértelmű fogalmazás.

Példa:

F32. Mi a partnerének anyanyelve?

☐ 1 - magyar

☐ 2 - nem magyar, azaz: _____

☐ 88 - nem tudom

☐ 99 - nem kívánok válaszolni

Nem elég, hogy „nem magyar”,
erre a vonalra be kell írni azt is,
hogy milyen anyanyelvű.

D) Táblázat (1): soronként haladás, soronként egy válasz

Ennél a kérdéstípusnál a táblázat lényegében több kisebb kérdést jelent. Soronként fel kell olvasni a kérdést/állítást, majd bejelölni a választ.

Példa:

B03. Most a férfiak, az apák szerepével kapcsolatban olvasok fel négy állítást, és megkérdelek Önöket, hogy Ön mennyire ért egyet az egyes kijelentésekkel!

KARIKÁZD BE A MEGFELELŐ VÁLASZT!

	Egyáltalán nem értek egyet	Inkább nem értek egyet	Inkább egyetértek	Teljesen egyetértek	Nem tudja	Nem kíván válaszolni
1. Egy apa ugyanolyan jól el tud látni egy kisgyermeket, mint egy anya.	1	2	3	4	8	9
2. Egy férfi számára sokkal fontosabb, hogy több időt töltsön a családjával, mint hogy plusz munkával mindenáron növelje a család bevételét.	1	2	3	4	8	9
3. A legfontosabb döntéseket a családban a férfinak kell meghoznia.	1	2	3	4	8	9
4. Sok pénzt keresni a legfontosabb cél egy férfi életében.	1	2	3	4	8	9

A legtöbb táblázat
ilyen: soronként kell
haladni

E) Táblázat (2): amibe számokat kell írni

Több olyan kérdés szerepel a kérdőívben, ahol a táblázat celláiba számokat kell beírni.

Ennek egyik esete, mikor előre felkínált válaszlehetőségek kódját kell beírni (Pl. E05. kérdés), másik esete, mikor alkalmak számát, darabszámot kell beírni (például: G13.) Fontos, hogy ezekben az esetekben minden üres cellát kitölts! Ha szükséges, az utasításnak megfelelően írhat sz olyan kódot is, ami „nem tudja”, „nem kíván válaszolni” stb. válaszoknak felel meg. Minden esetben az adott kérdésnél láthatod az ide vonatkozó utasítást.

F) Táblázat (3): személyek rögzítése (egy oszlop = egy személy)

A kérdőívben három olyan táblázat szerepel, ahol a várandós gyermekeiről, háztartásának tagjairól kell személyenként több kérdést megkérdezni. Ezek a következők: *C01. kérdés* a várandós vér szerinti gyermekeire vonatkozóan, a *C02. kérdés* az örökbefogadott gyermekekre vonatkozóan, és az *E04. kérdés* az előbbi személyeken és a partneren túl a várandóssal élő háztartástagokra vonatkozóan. Ezeknél a kérdéseknél az első **2 oszlopban szürke háttérrel szerepel a felolvasandó kérdés és a válaszlehetőségek**, a 3. oszloptól kezdődően kell rögzíteni a válaszokat. Az **oszlopokban végig lefelé haladva minden személynél végig kell kérdezni az első két oszlopban szereplő kérdéseket**, és a harmadik, negyedik stb. oszlopban **rögzíteni a válaszokat**. MINDIG CSAK ANNYI OSZLOPOT KELL KITÖLTENI, AHÁNY SZEMÉLYRŐL BESZÁMOL A VÁRANDÓS.

Példa:

Ez az egyik olyan táblázat a kérdőívben, ahol
OSZLOPONKÉNT kell haladnod, és TÖBB
OSZLOP is kitölthető!

A PARTNER (FÉRJ, ÉLETTÁRS), A SAJÁT ÉS ÖRÖKBEOGADOTT GYEREKEK ITT **NE** SZÉ

[illegible]

G) Táblázat (4): A, B vagy C oszlop választása és kitöltése

A kérdőívben négy olyan kérdés is szerepel, ahol a várandós élethelyzetének megfelelően 3 oszlop közül egyet kell választani, és azon végighaladva válaszolni az oszlopban szereplő kérdésekre. Ezek a következők: **a várandós partnerkapcsolatára vonatkozó kérdések (D01. kérdés)**, **a háztartásának típusára (E01. kérdés)**, **munkaerőpiaci pozíciójára (28-31. oldal)** és **a partnere munkaerőpiaci pozíciójára vonatkozó kérdések (36-37. oldal)**. Ezekben az esetekben először az oszlop tetején jelölni kell, hogy a várandós az **A, a B vagy a C oszlopnak megfelelő helyzetben van** (pl. házastársa van, élettársa van vagy külön élő partnere van), majd abban az oszlopban végig kell kérdezni az ott szereplő kérdéseket (ha a lap alján „üres” nyíl található, akkor a következő oldalon is folytatni), az oszlop végére érve pedig követni a kérdezői utasításban írtakat. MINDIG CSAK 1 OSZLOPOT KELL KITÖLTENI EZEKNÉL A KÉRDÉSEKNÉL!

Példa:

Ez a legkülönlegesebb táblázat-típus. Több oszlop van, oszloponként kell haladni, de CSAK EGY oszlop tölthető ki!

4. A VÁRANDÓS PÁRKAPCSOLATÁNAK TÖRTÉNETE
4.1. Jelenlegi partner

EGY OSZLOPOT KÉRDEZZ VÉGIG AZ A04 -RE ADOTT VÁLASZODÓ HELYZETÉIG. KÍSZELED BE AZ OSZLOP TETEJÉN VÁLASZADÓ HELYZETÉT!

D01. A következő kérdések az Ön jelenlegi partnerére vonatkoznak. Kérem, adjon meg néhány adatot a partneréről!

☐ A	☐ B	☐ C
HÁZASTÁRS (A04=1)	ÉLETTÁRS (A04=2)	KÜLÖN ÉLŐ PARTNER (A04=3)
D01aa. Melyik évben született a férje? _____ 8888 - nem tudja	D01ba. Melyik évben született az élettársa? _____ 8888 - nem tudja	D01ca. Melyik évben született a partnere? _____ 8888 - nem tudja
D01ab. Mióta vannak együtt férjével, mint egy pár? (DÁTUM) Év: _____ 8888 - nem tudja/nem kíván válaszolni Hó: _____ 88 - nem tudja/nem kíván válaszolni	D01bb. Neme? ☐ 1 - férfi ☐ 2 - nő	D01cb. Neme? ☐ 1 - férfi ☐ 2 - nő
D01ac. Melyik évben és hónapban költöztek össze? Az első tartós, legalább 3 hónapig tartó összeköltözésre gondoljon! (DÁTUM) Év: _____ 8888 - nem tudja/nem kíván válaszolni Hó: _____ 88 - nem tudja/nem kíván válaszolni	D01bc. Mi a partnere hivatalos családi állapota? ☐ 1 - nőtlen/hajadon ☐ 2 - házas ☐ 3 - elvált ☐ 4 - özvegy ☐ 5 - azonos neműek bejegyzett élettársi kapcsolata ☐ 88 - nem tudja	D01cc. Mi a partnere hivatalos családi állapota? ☐ 1 - nőtlen/hajadon ☐ 2 - házas ☐ 3 - elvált ☐ 4 - özvegy ☐ 5 - azonos neműek bejegyzett élettársi kapcsolata ☐ 88 - nem tudja

↓

↓

↓

H) Vélemény- és tényjellegű, illetve érzékeny kérdések

A kérdőív(ek)ben nemcsak formai, kérdezéstechnikai, hanem tartalmi szempontból is többféle kérdés fordul elő. A kérdések egy része a kérdezettek **véleményére** kíváncsi; ha elbizonytalanodik, hangsúlyozd, hogy nincsenek jó vagy rossz válaszok, nem kell megfelelnie semmilyen vélt elvárásnak. Ezeknek a kérdéseknek a megválaszolása egyes esetekben több időt vehet igénybe, ha a várandós elgondolkozik – ilyenkor ne sűrgesd túlságosan, de próbáld meg mederben tartani az interjút.

A kérdések másik része konkrét **tényekre** vonatkozik, mint például különböző dátumok, foglalkozás, családi állapot, életmód. Ezeknél a kérdéseknél minden esetben el kell fogadnod a várandós válaszát, akkor is, ha személyes ismereteidnek ellentmondanak.

A **különösen érzékeny kérdéseket** az önkitöltős füzetben gyűjtöttük össze. Mint azt már említettük, a várandósok ezt ideális esetben saját maguk töltik ki, de előfordulhat, hogy bizonyos kérdések értelmezésénél szükségük lesz a segítségedre. Ilyen esetekben törekedj a legmagasabb fokú diszkrécióra – ebbe az is beletartozik, hogy ha nem válaszol egy kérdésre, akkor ne próbáld meggyőzni arról, hogy mindenképpen válaszoljon. Hogyha a várandós látási vagy olvasási nehézség miatt nem tudja az Önkitöltős füzetet önállóan kiölteni, akkor ezt is szóbeli interjú formájában szükséges lekérdezned. Ilyen esetben különösen fontos a semleges és elfogadó hozzáállás.

6.3 SEGÍTSÉG NÉHÁNY KÉRDÉS ÉRTELMEZÉSÉHEZ

A03. Mi az Ön hivatalos családi állapota?

Mint az a kiemelésben is szerepel, kizárólag a hivatalos családi állapotra vonatkozik a kérdés, éppen ezért a közjegyző előtt tett élettársi nyilatkozatot itt nem lehet feltüntetni. Csak azonos nemű párok esetén létezik hivatalos jogi kategóriaként a bejegyzett élettársi kapcsolat (mint a házasság alternatívája). Ha valaki az élettársával él együtt, a következő kérdésnél tudja ezt feltüntetni.

B01. Kérem, mondja meg, mennyire ért egyet a következőkkel! Osztályozzon, mint az iskolában! Az 1-es jelenti azt, hogy egyáltalán nem ért egyet, az 5-ös pedig azt, hogy teljesen egyetért. Természetesen a közbülső értékeket is választhatja.

A skála szubjektív, tehát nem kell magyarázni, hogy melyik fokozat mit jelent, a kérdezettnek saját magának kell adnia egy osztályzatot, a két végpont ismeretében.

B02. Véleménye szerint manapság hány éves korban a legjobb egy nő számára, hogy megszülessen az első gyermeke?

A válaszban csak egész évek elfogadhatók, ha tehát a várandós azt mondja, hogy 26 és fél év, akkor kérd meg, hogy döntse el, inkább 26 vagy 27 év. Ugyanígy, ha nem konkrét évet említ, hanem egy intervallumot (pl. 30-32 év), szintén próbáld rávenni, hogy konkretizálja.

C01. Kérem adjon meg néhány adatot az életben lévő, vér szerinti gyermekeiről! Ha több gyermeke van, haladjunk a legidősebb gyermekétől kezdve!

Ha papír kérdőívet használsz, legyen nálad néhány üres lap arra az esetre, ha a várandósnak esetleg több mint hat gyermeke lenne már (néhány további kérdés esetében is előfordulhat, hogy szükséged lesz kiegészítő információk feljegyzésére). Ha közvetlenül az elektronikus programot használsz a kérdezésnél, ott ez a probléma nem merül fel.

D01bb. illetve D01cb élettárs/különélő partner neve

Sokan értetlenkedve fogadhatják a kérdést, de azonos nemű gyermekvállaló párok is bekerülhetnek a felmérés mintájába.

D01ah. Mivel különleges esetekben előfordulhat, hogy egy nő nem a jelenlegi férjétől vár gyermeket, meg kell kérdeznem, hogy az Ön férje-e a születendő gyermeke vér szerinti apja? illetve D01bk./D01cl Számos okból előfordulhat, hogy egy nő nem a jelenlegi partnerétől vár gyermeket. Meg kell kérdeznem, hogy az Ön partnere a születendő gyermeke vér szerinti apja?

Nagyon érzékeny kérdés, ami a kérdezettek többségénél várhatóan „igen” válasszal jár. Azért nem az önkitöltős kérdőívben szerepel, mert a válasz befolyásolja a kérdezés további menetét. Próbáld meg természetesen kezelni a szituációt, ne hangsúlyozd külön, hogy ez egy „furcsa kérdés”, de természetesen ebben az esetben is ügyelj arra, hogy tiszteletben tartsd a várandós privát szféráját.

D02a-D02e. Különélő vérszerinti apára vonatkozó kérdések

Akkor kérdezd, ha a várandósnak nincs partnere, vagy az előző kérdések alapján kiderül, hogy nem a partnere a születendő gyermek apja.

D02a.A következő kérdések a gyermek vér szerinti apjára vonatkoznak. Tudja, ki a születendő gyermeke vér szerinti apja?

Bár a vonal feletti felolvasandó válasz csak „igen” és „nem” lehet, „nem” válasz esetén elképzelhető, hogy anonim spermadonor az apa, ezért nem tudja a várandós, hogy kitől származik gyermeke. Ilyenkor a 3. választ kell jelölni.

E01-E19 háztartásra vonatkozó kérdések

A háztartás és az egy lakásban/házban élők közössége nem minden esetben egymást fedő fogalom. Elképzelhető, hogy több generáció él egy fedél alatt, akik akár közös programokat is szerveznek, segítenek egymásnak, de külön pénzből gazdálkodnak – ebben a felmérésben csak

azokat tekintjük egy háztartásban élőknek, akik egy fedél alatt laknak, és részben vagy egészben közös költségvetésből élnek. Ha tehát például a várandós együtt él a partnerével és valamelyikük szüleivel, abban az esetben egy háztartásnak számítanak, ha az anyagi kiadásokat is megosztják egymással, ha viszont külön gazdálkodnak, akkor két háztartásról beszélünk. A következő kérdések során minket csak az az EGY háztartás érdekel, amelynek a várandós tagja. Csak ennek az EGY háztartásnak a személyeiről kell adatot szolgáltatni.

Azoknak, akik nem magánháztartásban, hanem valamilyen intézményben (pl. anyaoththon, hajléktalanszálló) élnek, nem kell kitölteniük ezt a kérdésblokkot, az E01b megválaszolása után rögtön a következő témakörrel folytatódik a kérdezésük.

E05. Kinek mi a feladata az Önök háztartásában? Kérem, mondja meg az 1. VÁLASZLAP segítségével, hogy a felsorolt feladatokat ki végzi mostanában Önöknél a lakásban/házban, a ház körül!

A különböző tevékenységeknél értelemszerűen azt a kódot kell beírni, amelyik a leginkább jellemző a családi munkamegosztásra. Ha nem a várandós partnere vagy akár nem is a háztartásban élő személy végzi az adott tevékenységet (lásd a következő kérdésnél például a fizetett segítség igénybevételét), akkor a „6 – mindig vagy általában valaki más” válaszlehetőséget kell választani. A vonal alatt szereplő „7 – nincs gyerek a háztartásban” csak az utolsó tevékenységnél (gyerekek ellátása) választható opció.

E10. Előfordult-e bármikor az elmúlt 12 hónapban, hogy Ön vagy a háztartása nem tudta fizetni a következők közül valamelyiket?

Ennél a kérdésnél a különböző kiadásokkal kapcsolatban tulajdonképpen a hagyományos eldöntendő kérdés „igen” és „nem” válaszkategóriája mellett harmadikként szerepel a „nem érinti” lehetőség is: minden olyan esetben ezt kell jelölni, amikor az adott kiadás nem vonatkozik a kérdezett háztartására, például nem fizetnek közös költséget, mert nem társasházban laknak, vagy nincs lakáshitelük.

E12. Milyen jogcímen lakik Ön ebben a lakásban?

Ha a lakás kizárólag az élettárs tulajdona, és a várandós nem is résztulajdonos és nem is haszonélvező, akkor a 2. válaszlehetőséget kell jelölni (partnerre vagy rokona a tulajdonosnak).

E13. Becsülje meg, hogy egy olyan házat/lakást, amilyenben Ön lakik, ma mennyiért lehetne eladni, megvenni!

Ügyelj arra, hogy a választ millió forintban kell megadni, tehát szükség esetén kerekíteni kell a számot.

E15. Hány négyzetméteres a lakás/ház hasznos alapterülete?

A hasznos alapterületbe nem kell beszámítani a házhoz tartozó melléképületet, a házhoz/lakáshoz tartozó pincét sem.

E19. Kérem, a 5. VÁLASZLAP segítségével mondja meg, mennyire elégedett az anyagi helyzetével! 0-tól 10-ig értékeljen, ahol a 0 azt jelenti, hogy egyáltalán nem elégedett, a 10 pedig azt, hogy teljes mértékben elégedett.

A skála szubjektív, tehát nem kell magyarázni, hogy melyik fokozat mit jelent, a kérdezettnek saját magának kell adnia egy osztályzatot, a két végpont ismeretében.

F03. Ön anyanyelvén kívül hány idegen nyelvet beszél?

Ennél a kérdésnél nem a nyelvvizsga megléte vagy régebbi nyelvtanulás számít, hanem az aktív nyelvhasználat, azaz hogy egy adott idegen nyelven képes-e magát megértetni a kérdezett.

F06. Az alábbi kategóriák közül hova sorolná magát a munkaviszonya alapján?

A közfoglalkoztatott kategóriába kizárólag a közmunkásként dolgozók tartoznak, a közalkalmazottak, köztisztviselők az alkalmazottak közé sorolandók!

F22. Mi az Ön munkája, foglalkozása? Kérem, adja meg minél pontosabban azt a munkát, amit jelenleg végez, vagy – ha jelenleg nem dolgozik –, akkor amit legutoljára végzett!

A foglalkozás megadásánál törekedni kell a minél nagyobb pontosságra, ennek érdekében lehetőleg kerüljük az egyszavas válaszokat, ha lehet, minél részletesebb leírást adjunk. Például a „tanár” nem elég konkrét leírás, ehelyett javasolt a „középiskolai tanár”, az „eladó” helyett „ruházati eladó”. Néhány kerülendő kifejezés: menedzser, ügyintéző, hivatalnok, ügyvezető, közalkalmazott, munkás, asszisztens.

F23. A következő kérdések az előbb említett (legutolsó) munkájára vonatkoznak. Kérem, a 12. VÁLASZLAPON szereplő ábrán a nyilak mentén haladva válaszoljon néhány kérdésre!

Mint az a kérdésben is szerepel, ezt a kérdést a nyilakat követve kell megválaszolni. Kiindulópontként a három fő kategória (önálló – alkalmazott – alkalmi munkát végez) közül kell választani, majd a nyilak mentén haladva eljutni a végső kategóriához, a kétjegyű tevékenység kódot a lap alján feltüntetve. Menet közben az érvényes kategóriákat kérjük aláhúzni, hogy visszakövethető legyen a kód. Például:

alkalmazott – szellemi – nincs beosztottja – van diplomája – beosztott diplomás szellemi, **végső kód: 13.**

alkalmazott – fizikai – nincs beosztottja – szakmunkát végez – nincs szakmunkás bizonyítványa – betanított munkás, **végső kód: 08.**

F25. A baba mennyi idősen korábban tervezi, hogy Ön (újra) munkát vállal? illetve F27. A baba mennyi idősen korábban adná őt bölcsődébe?

Bár a válasznál év és hónap lehetőség is szerepel, az egyértelműség érdekében arra kérünk, hogy a hónap kategóriát csak a töredékek rögzítésére használja, pl. 1 év 6 hónap – a 18 hónap nem elfogadható ilyen esetben (a webes rögzítőprogramban is maximum 11 hónap lesz beírható).

F29. Általában Ön előre megtervezi jövőjét, vagy mindig csak a mának él?

A skála szubjektív, tehát nem kell magyarázni, hogy melyik fokozat mit jelent, a kérdezettnek saját magának kell adnia egy osztályzatot, a két végpont ismeretében.

F30. Összességében mennyire elégedett Ön az életével mostanában?

Nem a pillanatnyi hangulatra, hanem az általános életérzésre vonatkozik a kérdés. A skála itt is szubjektív, tehát nem kell magyarázni, hogy melyik fokozat mit jelent.

G01. Milyen az Ön egészsége általában?

Az egészségi állapot meghatározása természeténél fogva erősen szubjektív, ezért a megítélésnek a megkérdezett személy véleményét kell tükröznie, tehát nem arra irányul a kérdés, hogy más személyek (pl. orvos, rokonok) mit gondolnak a kérdezett egészségéről. A kérdés az egészségre általánosságban vonatkozik, és nem kifejezetten a pillanatnyi egészségi állapotra; tehát ha a felmérés időpontjában épp náthás a megkérdezett, de saját bevallása szerint általában remekül érzi magát, azt kell kódolni. A kérdés az egészség több dimenziójára is vonatkozik, a fizikai tüneteken túlmenően pl. a lelki, érzelmi állapotra is.

G04. Van-e Önnek valamilyen krónikus betegsége vagy olyan egészségi problémája, ami legalább 6 hónapja tart, vagy előreláthatólag legalább 6 hónapig fog tartani?

Beleértendő minden tartósan meglévő egészségi probléma és betegség, nemcsak az orvos által diagnosztizált. Fontos, hogy itt kódoljuk a több mint hat hónapja fennálló betegségeket, valamint azokat az egészségi problémákat is, amelyek ugyan csak a közelmúltban/jelenben keletkeztek, de várhatóan hat hónapnál hosszabb ideig fenn fognak állni.

Tartós problémának tekintjük a sérülések, balesetek, veleszületett betegségek, születési rendellenesség miatti mozgáskorlátozottságot is. Ide számítanak a szezonális vagy vissza-visszatérő megbetegedések, rohamok, még ha 6 hónapnál kevesebb ideig is tart egy szakasza (pl. hátfájás, epilepszia, migrén).

Beleértendő az az egészségi probléma is, ami nem zavarja a válaszadót, vagy gyógyszeres kezeléssel tünetmentessé tehető. Például a mentális problémákat gyógyszerrel meg lehet szüntetni, a cukorbeteg inzulinkezelés mellett egészségesnek érezheti magát.

G09. Hány éves volt, amikor elkezdett rendszeresen dohányozni?

Ennél a kérdésnél nem arra vagyunk kíváncsiak, hogy mikor gyújtott rá valaki életében először, a hangsúly a rendszeres dohányzás kezdetén van, azaz azt az életkort kell beírni, amikortól a várandós napi rendszerességgel dohányozni kezdett. Ha voltak a történetében leszokásnak köszönhető dohányzásmentes időszakok is, de aztán újból visszaszokott, akkor az első rászakás életkorát kell beírni.

G11. A jelenlegi várandóssága során előfordult-e, hogy otthon vagy a munkahelyén mások dohányoztak Önnel egy helyiségben?

Mint az a kiemelésből is kitűnik, a kérdés a jelenlegi várandósságra vonatkozik, ezt mindenképpen hangsúlyozni kell. Csak a zárt légtér számít a kérdés megválaszolásánál.

G13. Amikor alkoholt fogyasztott, egy átlagos alkalommal mennyit ivott az alábbiakból?

A kérdést oszloponként kell megválaszolni, azaz a három adott időintervallumra vonatkozóan kell alkoholfajtánként feljegyezni a fogyasztást. A mértékegység a bornál pohár (kb. 2 dl), a sörnél korsó (kb. 5 dl), a röviditalnál pohár (kb. 0,5 dl). A deciliterben megadott mennyiségek csak irányadók, nem kell precízen ragaszkodni hozzájuk. Csak egész értékek írhatók be, fél pohárnál felfelé kell kerekíteni. Mint a kérdés szövegében is szerepel, az egy alkalommal átlagosan fogyasztott mennyiségre vagyunk kíváncsiak, nem feltétlenül a legutolsó fogyasztásra.

G24. A jelenlegi várandóssága hányadik hetében vette észre, hogy gyermeket vár?

Azt a terhességi hetet kell beírni, amikor bizonyossá vált a várandósság ténye, nem az első felmerülő gyanú időpontját.

G27. Amikor most várandós lett, használt valamilyen módszert, hogy megakadályozza a terhesség létrejöttét?

Bármilyen fogamzásgátlási módszer ide értendő, nemcsak a tabletták vagy az óvszer használata, hanem például a naptár módszer vagy a megszakított közösülés is.

G32. Milyen orvossal, szakemberrel, illetve hol konzultáltak?

Ennél a kérdésnél nem kizárólag az elsőként felkeresett szakembert kell megjelölni (akire az előző kérdésben az első felkeresés időpontja vonatkozott), hanem valamennyi orvost, egyéb szakértőt, akit felkerestek a teherbeesés elősegítése érdekében.

H01. Összesen hány közeli barátja van Önnek?

Közeli barátnál nem feltétel a gyakori személyes találkozás, a kérdezettnek magának kell eldöntenie, hogy kiket sorol ebbe a kategóriába.

6.4 ÖNKITÖLTŐS FÜZET

Az ebben szereplő kérdéseket a várandósnak magának kell megválaszolnia, de jó, ha Te is tisztában vagy a kérdésekkel, hogy értelmezési nehézségek esetén tudj segíteni. Lehetőleg a segítséget a problémás kérdés felolvasására, esetleg más szavakkal történő megfogalmazására szükséges korlátozni, hogy ne befolyásold a válaszadást.

A kérdések jelentős része a várandós szubjektív érzéseire és gondolataira kérdez rá, ezek értelmezési nehézsége esetén gyakran elég a várandóst megerősíteni abban, hogy saját értelmezésére szükséges támaszkodnia. Így például, ha a kismama megkérdezi az 1.8 kérdés kapcsán, hogy „Mi számít normális szülésnek?“, arra az a megfelelő válasz, hogy „Amit Ön annak tart“. Az is előfordulhat, hogy a várandós úgy érzi, egyik rendelkezésére álló válaszlehetőség sem tükrözi megfelelően saját gondolatait, ilyenkor kérd, hogy válassza azt, amelyik legközelebb áll saját véleményéhez.

1.1 Hol tervezi a szülését?

Ha valaki előreláthatóan külföldön fog szülni, akkor rá az „egyéb“ válaszlehetőség vonatkozik, amit szövegesen is szükséges megadni (egyéb: külföldön).

1.5 Mit tervez, hogyan fogja etetni a születése után a babáját?

A kérdés közvetlenül a szülés utáni időszakra vonatkozik. Ha valaki lefejt anyatejjel eteti a kisbabáját, az szoptatásnak számít.

3.4 Mennyi az Ön havi keresete?

Az összeg beírásánál arra kell figyelni, hogy ezrekben kell megadni a jövedelem nagyságát. Jövedelemnek nemcsak a fizetés számít, hanem minden egyéb bevétel (pl. családi pótlék, ápolási díj, GYES) is ide számítandó.

7 ADATRÖGZÍTÉSI ÚTMUTATÓ

7.1 AZ ONLINE FELÜLET ELÉRÉSE

A KOHORSZ 18 kutatás kérdőívei online módon a www.kohorsz18.hu weboldalon található védőnői felületen keresztül érhető el. A kutatás kezdetén a honlapon található védőnői felületen két online kérdőív érhető el: a „várandós online kérdőív”, és a „várandósgondozási könyvből átvett adatok rögzítéséhez készült online kérdőív”. Ezt a két kérdőívet a papíron egy füzetbe kötve és a füzetben belül elkülönítve találod meg. Később ugyanerre a felületre kerül majd a többi kérdőív is (pl. a hat hónapos kérdőív)

**Nem tudod elérni az
online kérdőívet?
GYIK20.**

A várandósok által kitöltendő önkitöltős kérdőívek (illetve az angol, kínai és német nyelvű kérdőív) nem rögzíthetők az online felületen, ezeket papíron kell kitölteni. Ezeket az NKI a többi kutatási anyaggal együtt gyűjti be, kérjük juttasd el őket a logisztikai pontra.

Az online kérdőívek kipróbálására természetesen lesz lehetőséged mielőtt elkezded a tényleges munkát. Ennek részleteiről a képzésen kapsz pontos információt, illetve a www.kohorsz18.hu oldalon a védőnői felületen is részletesen bemutatjuk a tesztelési lehetőséget.

7.2 PAPÍRON ÉS/VAGY ONLINE

Fontos, hogy az online kérdőíveket úgy készítettük el, hogy azok kétféleképpen is használhatók. Egyfelől közvetlen webes rögzítéses kérdezésre is alkalmasak (amikor a kérdéseket a számítógépről olvasod fel, és válaszokat rögtön a számítógépre rögzíted), illetve a papírkérdőív adatainak utólagos rögzítése is lehetséges. Ki-ki saját maga döntheti el, hogy így vagy úgy szeretne dolgozni. Akár az is megoldható, hogy ez egyik várandós a gondozóban közvetlenül az online kérdőívre válaszol, míg a másik válaszadó esetén a papír kérdőívre rögzíted az adatokat.

Annak sincs akadálya – sőt úgy tűnik sok esetben az ideális megoldás ez lehet –, hogy a egy válaszadó esetén a két módszert kombináld: A várandós kérdőívet papíron veszed fel, a kiskönyv adatait viszont közvetlenül online módon rögzíted, mialatt a várandós az önkitöltős kérdőívet tölti ki.

Akár a papír alapon felvett kérdőívet vagy a várandósgondozási könyvből átvett adatokat szeretnéd rögzíteni, akár azonnal az online felületen szeretnéd kitölteni ezeket, a következőkben leírt lépéseket kell követned. A két adatrögzítési módszer között egyetlen kivétellel csak apróbb, technikai jellegű különbségek vannak.

Online és papír kérdőív
különbségei GYIK21.

Itt a bevezetőben csak egyetlen, valóban lényeges eltérésre hívjuk fel a figyelmet: az online felületen a várandós kérdőív végére érve szerepel néhány olyan kérdés, amit nem kell feltenni a várandósnak, csak jelölni a megfelelő válaszokat. Ezek a kérdezési szituációra, esetleges nehézségekre, a saját megjegyzéseidre vonatkoznak. Ha rögtön online rögzítesz, ennek kezelésére szükséges előre felkészülni (például úgy, hogy a kérdőívet ideiglenesen mented, és ezeket a kérdéseket az alatt válaszolod meg, mialatt a várandós az önkitöltős kérdőívet tölti ki.) Ha papíron kérdezel, ez nem jelenthet meglepetést, mert a kérdések a papír kérdőívben nem szerepelnek, ilyenkor csak a kérdőív utólagos online rögzítésekor kell ezekre válaszolnod.

7.3 BELÉPÉS AZ ONLINE KÉRDŐÍVBE, AZONOSÍTÁS

Az online kérdőívbe történő belépéshez csak egy dologra lesz szükséged: az éppen rögzíteni kívánt kérdőív azonosítójára. A felületen ezeket az azonosítókat „**TOKEN**”-nek nevezzük. Ez a TOKEN ugyanaz, mint az a **6 számjegyű azonosító**, ami az általunk kiadott **4 jegyű védőnői azonosítóból és az általad kért kérdéses kérdőív 2 jegyű sorszámából áll** össze, és amit a többi dokumentumra (védőnői mappa belső oldala, beleegyező nyilatkozat/címkértve, önkitöltős kérdőív stb.) is fel kell vezetned.

A nyitóoldalon a megadott mezőbe **kell ezt a számot begépelni**, majd a zöld „**Mehet**” gombra **kattintva** már indítható is a kérdőív.

Fontos: A program csak olyan TOKEN-eket fogad el, amilyen védőnői azonosítókat kiadtunk, tehát, ha nem enged belépni a rendszer az általad beírt TOKEN-nel, akkor ellenőrizd, hogy nem gépetted-e el.

7.4 A KÉRDŐÍV FELÉPÍTÉSE

A belépés után a kérdőív ugyanúgy indul, mint a papír alapú kérdőív. Először a papír alapú kérdőív fedőlapján szereplő adatokat kell rögzítened. A következő oldalon láthatod a kérdezői instrukciókat - amiket már az online kérdőívhez igazítottunk. Ezt követően pedig indul maga a kérdőív.

Várandós kérdőív

2 / 8

1. Bevezető kérdések

A01. Mikor született Ön?
A01a. Melyik évben?

A01b. Melyik hónapban?

A02. Van-e Önnek már megszületett, életben lévő, vér szerinti gyermeke? Ha igen, hány ilyen gyermeke van?
ÍRJ D-ÁT, HA AZ ELSŐ GYERMEKÉT VÁRJAI!

A03. Mi az Ön hivatalos családi állapota?
A KÖZIEGYZŐ ÁLTAL BEJEGYZETT ÉLETTÁRSI KAPCSOLATÁT ITT NE JELÖLD!

☐ 1 - hajadon

☐ 2 - házass

☐ 3 - özvegy

☐ 4 - elvált

☐ 5 - azonos neműek bejegyzett élettársi kapcsolata

A04. Melyik állítás igaz az Ön valós partnerkapcsolati helyzetére?

☐ 1 - Ön a házastársával él együtt (HÁZAS)

☐ 2 - az élettársával él együtt (ÉLETTÁRSA VAN)

☐ 3 - partnere van, de nem él vele együtt (KÜLÖN ÉLŐ PARTNERE VAN)

☐ 4 - nincs partnere (NINCS PARTNERE)

« Előző

Következő »

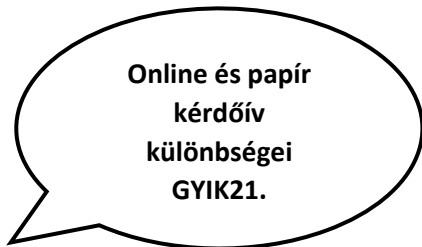
Az oldal jobb felső sarkában láthatod, hogy a kérdőív oldalaiból hányadiknál tartasz, a lap tetején pedig (a logó felett) egy színes vonalon láthatod, hogy a kérdőív hány százalékát töltötted ki. Itt azonban fontos megjegyezni, hogy az online felületnek a könnyebb áttekintés, és némileg eltérő szerkezet miatt több oldala van, mint a papír alapú kérdőívnek. Továbbá mivel az online felületen mindig csak a várandós helyzetének megfelelő kérdéseket látod, előfordulhat, hogy több oldalnyi kérdést fogsz átugrani.

Az oldalak között mindig a „**Következő**” és „**Előző**” gombokkal tudsz navigálni.

Az oldal alján a két navigációs gomb között található a **mentés ikon**. A kérdőívet a kitöltés során érdemes többször elmenteni, hogy semmiképpen ne vesszen el az addigi munkád. Erre azért is szükség lehet, mert a program hosszabb inaktivitás után kilép a kérdőívből. (A mentés menetéről a „Kérdőív mentése és későbbi folytatása” pont alatt olvashatsz részletesebben.)

A kérdések szövege és a felolvasandó válaszlehetőségek fekete színnel láthatók. A **kérdezői instrukciók** a papír alapú kérdőívhez hasonlóan *NAGY, SZÜRKE, DŐLT BETŰVEL, TEGEZŐ FORMÁBAN* szerepelnek. A papír alapú kérdőívben „vonal alatti”-nak nevezett **szürke, nem felolvasandó, de jelölhető válaszok** az online felületen is - vonal nélkül, de - szürke színnel jelennek meg. Ha egy mezőbe számot kell bevinni, akkor itt is szürke színnel láthatod, hogy milyen kódokat írhatsz be akkor, ha a válaszadó nem tud/nem kíván válaszolni a kérdésre vagy nem konkrét választ ad a kérdésre.

A felület kialakítása során **törekedtünk arra, hogy** mind a várandós kérdőív, mind a várandósgondozási könyv felülete **minél közelebb álljon a papír kérdőív szerinti megjelenéshez**. Ez azt jelenti, hogy alapvetően a kérdések kinézete, típusa, formája amennyire lehetséges, megegyezik a papíron is látható formával, a kitöltési módszerük is azonos. Van azonban **néhány** olyan alapvető **különbség**, ahol a papír alapú kérdőív és az online felület eltér.

Online és papír
kérdőív
különbségei
GYIK21.

7.5 A KÉRDŐÍVBEN SZEREPLŐ FONTOSABB KÉRDÉSTÍPUSOK:

Egyválaszos kérdések: A legtöbb kérdés ide tartozik. Amennyiben a válaszopcióknál karikák szerepelnek, csak egyetlen válasz adható a kérdésre. A legtöbb kérdés ebbe a típusba tartozik.

A03. Mi az Ön hivatalos családi állapota?

A KÖZJEGYZŐ ÁLTAL BEJEGYZETT ÉLETTÁRSI KAPCSOLATÁT ITT NE JELÖLD!

☒ 1 - hajadon

☐ 2 - házas

☐ 3 - özvegy

☐ 4 - elvált

☐ 5 - azonos neműek bejegyzett élettársi kapcsolata

Többválaszos kérdések: Néhány esetben lehetőség van arra, hogy több választ is bejelölj. Erre a kérdés szövegében is felhívjuk a figyelmet, illetve az online felületen ilyenkor a válaszlehetőségek mellett négyzetek szerepelnek, ezekben lehet pipálni a válaszokat.

G14. A jelenlegi várandóssága előtt és alatt szedte-e az alábbi vitaminokat külön vagy valamilyen vitaminkészítmény részeként.

Ha igen, melyik időszakban szedte? TÖBB VÁLASZ IS LEHETSÉGES!

A. folsavat?

☒ 1 - a várandósság előtt szedte

☒ 2 - a várandósság első három hónapjában szedte

☒ 3 - a várandósság negyedik hónapja után szedte

☐ 77 - egyik időszakban sem szedte

☐ 88 - nem tudja

☐ 99 - nem kíván válaszolni

Legördülő menük: Elsősorban a hónapokra vonatkozó kérdések jelennek meg legördülő menüs kérdésként. Ezekben az esetekben mindig csak egy válasz lehetséges. A kérdés alatt megjelenő mező induláskor üres, a mezőbe kattintva vagy a mező jobb szélén látható lefelé mutató nyílra kattintva tudod előhozni a válaszlistát.

A01. Mikor született Ön?

A01a. Melyik évben?

A01b. Melyik hónapban?

1 - Január
2 - Február
3 - Március
4 - Április
5 - Május
6 - Június
7 - Július
8 - Augusztus
9 - Szeptember
10 - Október
11 - November
12 - December

Szám mezők: A kérdőív több olyan kérdést tartalmaz, ahol számot kell beírni válaszként. Ezeket az eseteket a szövegdoboz előtt szereplő kis ikon is jelzi. A szám bevitelét, főleg kisebb számok esetén, a cella végében található, lefelé és felfelé mutató nyilakra kattintva is megteheted. Ha évszámot kell beírni, akkor célszerűbb ezt begépelni. A kérdés alatt szürke színnel jelennek meg azok a kódok, amiket nem kell felolvasni, de lehet rögzíteni. A szám mezők esetében előre rögzítettük a bevihető értékek körét az elgépelések elkerülése érdekében. Erről részletesebben a „Hibaüzenetek” pont alatt olvashatsz.

C02c. Hány hónapos koráig szoptatta a gyermeket?

0 – nem szoptatta

88 - nem tudja/ nem kíván válaszolni

Dátum típusú kérdések: A várandós kérdőívben és a várandósgondozási könyv rögzítőfelületén is találkozhatasz olyan kérdésekkel, ahol pontos dátumot kérdezünk. Ebben az esetben a szám mezőhöz hasonlóan egy szövegdoboz jelenik meg, az elején egy naptár ikonnal. Lehetőséged van arra, hogy magad gépeld be a dátumot (elfogadott formátum: 2018.01.01.) vagy ki is választhatod a megjelenő naptárból.

Mikor készült az interjú?

January 2018

Su	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Szabad szöveges válaszok: Elsősorban „egyéb” válaszok esetén fordulhat elő, hogy megjelenik olyan kérdés, ahol ezt az „egyéb” okot, helyzetet kell kifejezni. Itt a szövegdobozba kell beírni a válaszokat. Ha a szövegdoboz csak 1 sor, akkor értelemszerűen elég rövid választ bevinni, ha több sornyi (lásd alul), akkor részletesebben válasz rögzítésére van lehetőség.

E01b. Milyen jellegű intézményben él?

MINÉL PONTOSABBAN ÍRD LE A VÁRANDÓS HELYZETÉT!

Táblázat (1) soronként haladás, soronként egy válasz: A kérdőívben szerepel több olyan kérdés is, ahol egy táblázatba rendezve folytatólagosan több alkérdést kell feltenni, több állítást felolvasni stb. Ezek az online felületen a papíros formához hasonlóan táblázatként jelennek meg, soronként egy válasz jelölhető. A táblázatok esetében is láthatsz szürke, nem felolvasandó „Nem tudja” és „Nem kíván válaszolni” opciókat is.

B03. Most a férfiak, az apák szerepével kapcsolatban olvasok fel néhány állítást. Kérem mondja meg, hogy Ön mennyire ért egyet az egyes kijelentésekkel!

	Egyáltalán nem értek egyet	Inkább nem értek egyet	Inkább egyetértek	Teljesen egyetértek	Nem tudja	Nem kíván válaszolni
1. Egy apa ugyanolyan jól el tud látni egy kisgyermeket, mint egy anya.	☐	☐	☐	☒	☐	☐
2. Egy férfi számára sokkal fontosabb, hogy több időt töltsön a családjával, mint hogy plusz munkával mindenáron növelje a család bevételeit.	☐	☐	☐	☐	☒	☐
3. A legfontosabb döntéseket a családban a férfinak kell meghoznia.	☒	☐	☐	☐	☐	☐
4. Sok pénzt keresni a legfontosabb cél egy férfi életében.	☒	☐	☐	☐	☐	☐

Táblázat (2): amibe számokat kell írni: Néhány kérdésnél vagy előre megadott válaszlehetőségek kódjait kell a cellákba írnod, vagy a válaszadó által megadott értékeket. Ilyenkor fontos, hogy a táblázat minden cellájában szerepelnie kell 1-1 értéknek. Ha a válaszadó nem tud vagy nem kíván válaszolni, ennek a lehetőségnek is megvan a megfelelő kódja, akkor ezzel kell feltölteni a táblázat hiányzó celláit.

G13. Amikor alkoholt fogyasztott, egy átlagos alkalommal mennyit ivott az alábbiakból?

HA NEM FOGYASZTOTT ALKOHOLT AZ ADOTT IDŐSZAKBAN, AKKOR ÍRJ 0-ÁT MINDHÁROM SORBA!

HA NEM TUDJA, ÍRJ 88-AT, HA NEM KÍVÁN VÁLASZOLNI, AKKOR 99-ET!

	A jelenlegi várandóssága előtt	A jelenlegi várandóssága első három hónapjában	A jelenlegi várandóssága negyedik hónapja óta
A. Hány pohár bort?	3	1	0
B. Hány korsó sört?	88	99	99
c. Hány pohár rövidítalt?	1	0	0

Hibaüzenetek a kérdőívben

Az online kérdőívbe több ellenőrzést is beépítettünk.

A várandós kérdőívben - mivel szinte mindenhol megadtunk „nem tudja” és „nem kíván válaszolni” opciókat is - kötelező a kérdések kitöltése. Ha kihagytál egy kérdést, akkor a következő oldalra lépéskor a rendszer a problémás kérdés felett egy piros hibaüzenettel jelzi, hogy a válaszadás kötelező. Amíg nem töltöd ki ezt a kérdést, nem tudod folytatni a kérdőív rögzítését.

A várandósgondozási könyv rögzítőfelületén a legtöbb kérdés nem kötelező, hiszen elképzelhető, hogy maga a gondozási könyv kitöltöttsége is hiányos. Van azonban itt is néhány kötelező kérdés, melyek alapvetően a kérdőívben navigáláshoz szükségesek.

Mindkét online kérdőívre igaz, hogy bizonyos kérdéseknél (elsősorban szám mezőknél) meghatároztuk előre a bevihető értékek körét. Amennyiben ettől eltérő értéket vinnél be, a program szintén piros figyelmeztetést ír ki a kérdés fölé a következő oldalra lépés előtt. Erre azért volt szükség, hogy az elgépelésekből adódó hibákat csökkentsük. Így például, ha egy születési évet elgépelve 1980 helyett 1880 szerepelne a mezőben, a rendszer figyelmeztetni fog.

A03. Mi az Ön hivatalos családi állapota?

A KÖZJEGYZŐ ÁLTAL BEJEGYZETT ÉLETTÁRSI KAPCSOLATÁT ITT NE JELÖLD!

Ezt a kérdést kötelező megválaszolni!

- ☐ 1 - hajadon
- ☐ 2 - házasságban
- ☐ 3 - özvegy
- ☐ 4 - elvált
- ☐ 5 - azonos neműek bejegyzett élettársi kapcsolata

« Előző

Következő »

A kérdőív mentése és későbbi folytatása

A kérdőíveket célszerű egy alkalommal, megszakítás nélkül rögzíteni. Az adatok bevitele során azonban előfordulhat, hogy meg kell szakítanod az adatok rögzítését, a kérdőív kitöltését. Ilyen esetben lehetőséged van arra, hogy lementsd a munkádat, és később ott folytasd, ahol abbahagytad. Az oldal alján az „Előző” és „Következő” gomb között láthatsz egy mentés ikont. Erre kattintva tudod a kérdőívet menteni.

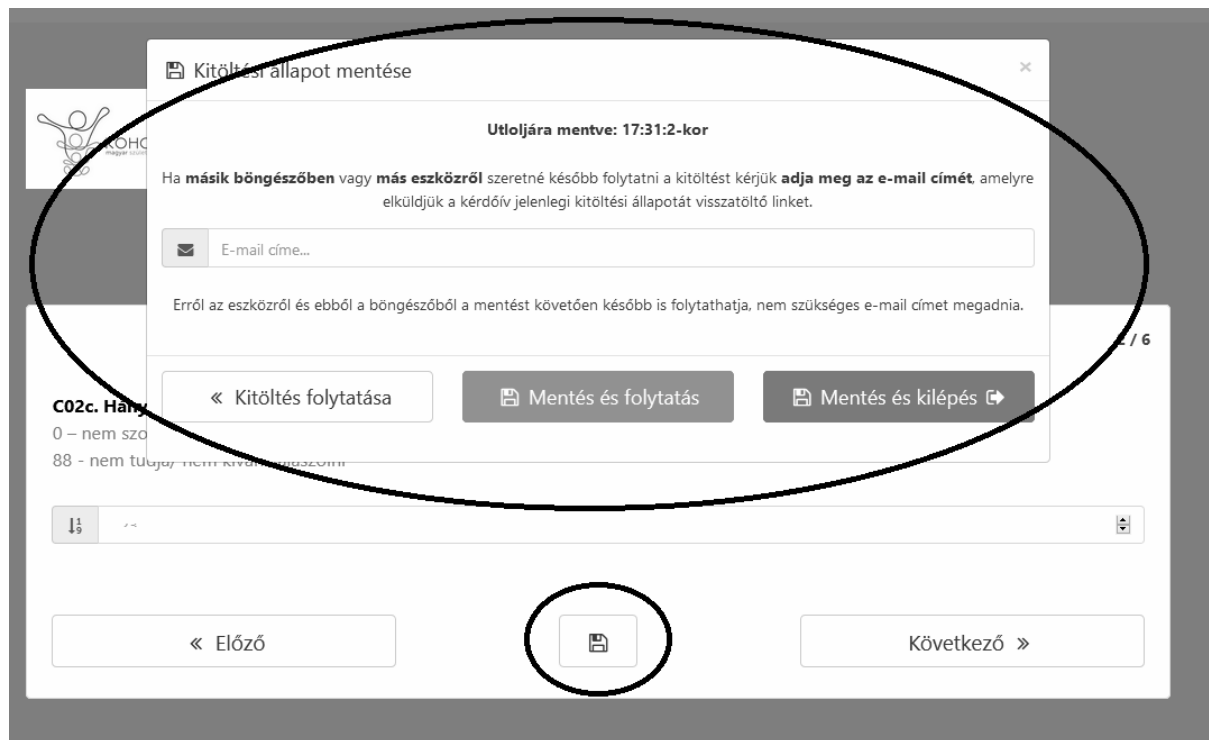
Ha csak menteni szeretnéd a munkádat, de nem lépnél ki, akkor a felugró ablakban elég megnyomnod a „Mentés és folytatás” gombot.

Ha fel szeretnéd függeszteni a kitöltést, ki szeretnél lépni a kérdőívből, de később ugyanazon a számítógépen (és ugyanabban a böngészőben) nyitod majd meg a kérdőívet, akkor elegendő a felugró ablakban a „Mentés és kilépés” gomb megnyomása.

Amennyiben ki szeretnél lépni, és tudod, hogy később egy másik számítógépen (és/vagy másik böngészőben) folytatnád a munkát, akkor a felugró ablakban írd be az e-mail címedet, majd nyomd meg a „Mentés és kilépés” gombot. Ekkor a megadott e-mail címre a rendszer elküldi a kérdőív linkjét, később a másik számítógépen erre a linkre kattintva tudsz belépni a kérdőívbe, majd folytatni a kitöltést ott, ahol abbahagytad. (Erre csak akkor van szükség, ha például a tanácsadóban kezded rögzíteni a kérdőívet, majd az otthoni számítógépeden szeretnéd befejezni.)

Fontos, hogy ha fel szeretnéd függeszteni a kérdőív kitöltését, akkor minden esetben mentsd le a kérdőívet (e-mail cím megadásával vagy anélkül igénytől függően), és lépj is ki belőle!

A programban automatikus mentések is történnek, így abban az esetben, ha esetleg az internetkapcsolat ingadozása vagy áramszünet miatt szakadna meg a kitöltés, legfeljebb néhány percnyi munka veszhet el.

A kérdőív lezárása és elküldése

Ha végeztél az online kérdőív kitöltésével, akkor az utolsó oldalon található zöld „Adatok” elküldése gombra kattintva tudod elküldeni az NKI számára az online kérdőívet. Ezt követően nem lesz lehetőség a kérdőív módosítására, így kérjük, ezt csak akkor tedd meg, ha biztos vagy abban, hogy már nem szeretnél módosítani, javítani a bevitt adatokon!

8 SPECIÁLIS ESETEK ÉS KEZELÉSÜK (GYIK)

GYIK1. A MINTÁBA TARTOZNAK-E A KÜLFÖLDÖN ÉLŐ, ÁM A KÖRZETBE BEJELENTETT VÁRANDÓSOK?

Igen, amennyiben Nálad mint körzeti védőnőnél **terhesgondozáson megjelennek**. Ez esetben meg kell kísérelni a lekérdezésüket. A követés érdekében az állandó lakcím mellett elérési címük rögzítésére is lesz lehetőség.

GYIK2. MI A TEENDŐ, HA A KISMAMA NEM BESZÉL MAGYARUL?

Amennyiben a kismama a körzetbe tartozik, szeretnénk bevonni a kutatásba. Erre két lehetőséget kínálunk. Egyfelől, ha ez tolmácsolással (partner, rokon, egyéb segítség) megoldható, a magyar nyelvű kérdőív felvételét kérjük. Ha erre nincs lehetőség, néhány, a kismamák körében gyakoribb idegen nyelven (angol, kínai, német) elkészítettünk **rövidített önkitöltős kérdőívverziókat**, amelyek írásos kitöltését, illetve az **idegen nyelvű beleegyező nyilatkozat** aláíratását kérjük. Az idegen nyelvű (önkitöltős) kérdőíveket rögzíteni nem szükséges. Kérjük, ezeket borítékba téve juttasd el a kutatókhoz a logisztikai ponton keresztül! **Azonosító kiadása, a címkártya kitöltése** és a védőnői mappa **beszervezés-összesítő** lapján történő jelölés azonban az idegen nyelvű kérdőív kitöltése esetén is feltétlenül szükséges! A kérdőívek és a hozzájuk tartozó idegen nyelvű lekérdezési csomagok a kutatás honlapján lesznek hozzáférhetők, illetve nyomtatott példányokat is eljuttatunk azokra a logisztikai pontokra, ahol az előzetes adatbekérés alapján feltételezhetően nagyobb számban lesznek magyarul nem beszélő várandósok. Máshol kinyomtatásukban a védőnők segítségét kérjük, vagy előzetes kérés után elküldjük a nyomtatott verziókat. Az idegen nyelvű önkitöltős kérdőívek kitöltését, a várandós kutatásba való beszerzését a magyar kérdőív lekérdezésével azonos összeggel honoráljuk.

GYIK3. MI A TEENDŐ, HA KORASZÜLÉS MIATT NEM SIKERÜL A LEKÉRDEZÉS?

Előfordulhat, hogy a várandós lekérdezése a 28-31. héten nem valósul meg, mivel a baba korábban megszületik. Ebben az esetben az anyukával majd a **hat hónapos lekérdezés során** kell felvenned egy **rövid kiegészítő kérdőívet**, valamelyest pótolva az elmaradt várandós adatgyűjtési szakaszt.

GYIK4. MI A TEENDŐ, HA ELFOGYOTT A SZÓRÓANYAG?

A kutatás szóróanyagaként a színes képeslapok szolgálnak. Ezek osztása általános tájékoztatási célból folyamatos lehet a kismamák körében, a kutatásban részt vevők csoportján kívül is. A pótlásukról is gondoskodunk majd, a logisztikai pontokon igyekszünk megfelelő mennyiséget elhelyezni. Ám ha még több plakát kihelyezésére nyílna lehetőség, vagy több képeslapra volna szükség, a központi elérhetőségeken jelezve el tudjuk azt juttatni számodra.

GYIK5. AZ IKERTERHESSÉGEK EGY VAGY TÖBB LEKÉRDEZÉSNEK SZÁMÍTANAK?

Ikerterhesség esetén a várandós szakaszban a **kismamával egy kérdőívet** kell felvenni, a többes terhesség tényét pedig már a kérdőíven is kell majd. Az adatrögzítés során a magzatokhoz külön azonosítót rendelünk, s a későbbiekben, a gyermekek megszületése után az adatfelvétel párhuzamossá válik, **külön vizsgálva a gyermekeket**. A várandós kérdőívet ikerterhesség esetén nem szükséges duplán rögzíteni, elegendő jelezni az ikerterhesség tényét. Finanszírozás szempontjából az ikerterhesség esetén felvett kérdőíveket már a várandós szakaszban is a gyermekek száma alapján, tehát duplán, triplán stb. számoljuk el.

GYIK6. MI A TEENDŐ, HA HIBÁS AZ AZONOSÍTÓSZÁM?

Ha a lekérdezés során kiadott azonosítószám elvész, hibásan lett rögzítve, vagy véletlenül duplikációnak bizonyul, meg kell találnunk a válaszadó egyedi azonosításának újabb lehetőségét. Nagyon fontos, hogy az azonosítók javítása, vagy újraosztása következetesen mindenhol egységes legyen, ezért azt kérjük, hogy minden ilyen esetben az NKI felé jelezd a problémát, és a kutatók fognak gondoskodni az új azonosító kiadásáról. Kérjük, azonosítószámot utólagosan semmiképpen ne módosíts!

GYIK7. MI A TEENDŐ, HA A VÁLASZADÓ SAJÁT PÉLDÁNYT KÉR AZ ÁLTALA ALÁÍRT BELEEGYZŐ NYILATKOZATBÓL?

Ebben azt esetben arra kérünk, hogy fénymásold le számára az eredeti, aláírt dokumentumot, és a másolatot add át a válaszadónak.

GYIK8. MI A TEENDŐ, HA A VÁRANDÓS NEM EGYEZIK BELE A BELEEGYZŐ NYILATKOZAT MINDEN PONTJÁBA?

Ebben az esetben az ő részvétele a kutatás szempontjából nem érvényes, az adatfelvételre nem kerülhet sor. A beleegyező nyilatkozaton feltüntetett minden pont bejelölése szükséges ahhoz, hogy a válaszokat rögzíthessük és a későbbiekben az azonosítókat kezelhessük vagy újabb adatokat kapcsolhassunk hozzájuk. Ez a longitudinális kutatás alapkövetelménye. A hiányosan kitöltött beleegyező nyilatkozatok ezért érvénytelenek. Kérjük, hogy mindig ellenőrizd a nyilatkozatok hiánytalan kitöltését! Érvénytelen beleegyezés esetén nem tudjuk kifizetni a lekérdezés díját.

GYIK9. MI A TEENDŐ, HA A VÁRANDÓS NEM NAGYKORÚ?

Nem nagykorú (18 évét be nem töltött és nem férjezett) várandósok esetén is szükséges a lekérdezés. Ilyen esetekre speciális beleegyező nyilatkozat formát készítettünk elő, amelyen a gondviselő beleegyezését és aláírását kérjük a részvételhez. A lekérdezési csomagok ilyen nyilatkozat-sablonokat is tartalmaznak.

GYIK10. IKERTERHESSÉG ESETÉN HÁNY BELEEGYEZŐ NYILATKOZATOT KELL KITÖLTENI?

Csak egyet. A beleegyező nyilatkozatokon és a címkártyán is szerepel majd hely annak jelzésére, hogy többes terhességről van szó. Ez esetben is szükséges azonban a gyermekekre kiadott összes azonosítószám feltüntetése.

GYIK11. MI TEENDŐ, HA A LEKÉRDEZÉS VALAMILYEN OKBÓL MEGSZAKAD?

Kérjük, hogy a lekérdezés megtervezése és egyeztetése során olyan időpontot és helyszínt válassz, ahol erre kis esély van. A kutatás szempontjából nagyon fontos, hogy az adatfelvétel minél egységesebben történjen. Természetesen mégis előfordulhatnak nem várt tényezők. Ez esetben azt kérjük, hogy későbbi időpontban folytasd az adatfelvételt és a megszakítás tényéről és okáról megjegyzésként adj visszajelzést az adatrögzítés során.

GYIK12. MI A TEENDŐ, HA A VÁLASZLAPFÜZET ELVESZIK VAGY MEGRONGÁLÓDIK?

A képzéseken egy-egy válaszlapfüzetet adunk a védőnőknek, amelyet a lekérdezések során folyamatosan használhatnak. Ugyanakkor a logisztikai pontokon elhelyezünk többletpéldányokat a válaszlapfüzetből, ahonnan a védőnők elvihetik abban az esetben, ha azt valami ok miatt pótolni szükséges.

GYIK13. MIÉRT VAN SZÜKSÉG AZ AZONOSÍTÓSZÁMOK FELTÜNTETÉSÉRE MINDEN KUTATÁSI ANYAGON?

Várható, hogy maga a válaszadó is megkérdezi, hogy anonim válaszok esetén miért szükséges az azonosítószám megadása. Az azonosítóra épp a személyes adatok védelmében van szükség. Ezáltal válnak az egyes kutatási elemekre (a kérdőív, önkitöltős füzet és várandósgondozási könyv) kapott válaszok összekapcsolhatóvá anélkül, hogy a válaszadó személyét azonosítani kellene. A későbbi kutatási szakaszokban is erre az azonosítóra fűzzük fel a gyermekekre vonatkozó adatokat.

GYIK14. MI A TEENDŐ, HA A VÁLASZADÓ NEM TUDJA ÖNÁLLÓAN KITÖLTENI AZ ÖNKITÖLTŐS FÜZETET?

Előfordulhat, hogy a válaszadónak (pl. látás-, szövegértési vagy olvasási problémák miatt) nehézséget jelent az önkitöltős füzet önálló kitöltése. Ebben az esetben - amennyiben ezt a várandós elfogadja - a védőnő felolvashatja a kérdéseket és szükség esetén maga jelölheti a válaszokat is. Ilyenkor még fokozottabban kell ügyelni a válaszadó tájékoztatására, hangsúlyozva, hogy a válaszadás önkéntes és bármely kérdés kihagyható, vagy a kitöltés megszakítható.

GYIK15. MI A TEENDŐ, HA A VÁLASZADÓ VISSZAUTASÍTTJA AZ ÖNKITÖLTŐS FÜZET KITÖLTÉSÉT?

A válaszadó bármely ponton elállhat a kitöltéstől. Abban az esetben, ha a várandós nem vállalja az önkitöltős füzet kitöltését (vagy akár nem fejezi be a kitöltést) járj el ugyanúgy,

mintha kitöltötte volna. Lásd el az önkitöltős füzetet azonosító számmal és tedd be a borítékba. Lezárás után juttasd el a logisztikai pontra.

GYIK16. MI A TEENDŐ, HA A VÁLASZADÓ A KITÖLTÉS SORÁN KÉRDEZ, ÉRTELMEZÉSI SEGÍTSÉGET KÉR?
Ilyen esetben a védőnő nyújthat némi segítséget, ám – a tesztek egységességének biztosítása miatt – ez kizárólag a kitöltés módjára és ne a válaszok tartalmára, vagy a kérdések magyarázatára vonatkozzon. A tesztkérdések többségének értelmezésénél a várandós **saját értelmezése** a mérvadó, tehát aszerint kell megválaszolni a kérdéseket, ahogy ő azokat szubjektíven értelmezi. Talán a legjobb, ha ebben a védőnő az önkitöltős füzet belső lapján leírt instrukció szövegéhez igazodik.

GYIK17. MI A TEENDŐ, HA A KISMAMA KÖLTÖZÉST TERVEZ A 6 HÓNAPOS LEKÉRDEZÉS ELŐTT?
Amennyiben a várandós a 28-31. héten a körzetbe tartozik, a minta része és a lekérdezését meg kell kísérelni. Ha a védőnőnek a várandós kérdőív felvétele után tudomására jut a költözés ténye, kérjük mihamarabb jelezze felénk a kutatás elérhetőségeinek bármelyikén, hogy az utánpótlás megszervezését megkezdhesük.

GYIK18. MI A TEENDŐ, HA A KISMAMA ÖRÖKBESZERZÉST TERVEZ, VAGY LEMONDANA A SZÜLETENDŐ GYERMEKRŐL?
Mivel a kutatás fókuszában a gyermek áll, amennyiben lehetséges, ebben az esetben is kérnénk a várandós anyja megszervezését és lekérdezését. A kérdőív rögzítése során a megjegyzések rovatban lesz lehetőség a helyzet jelzésére. Nyílt örökbefogadás vagy intézeti elhelyezés esetén tervezzük a gyermek további követését, amelyhez a fél éves szakasz előtt a védőnőnél lévő elérési adatok megadása is szükséges.

GYIK19. MI A TEENDŐ, HA ELFOGYNAK A LEKÉRDEZÉSI CSOMAGOK?
A körzeti lekérdezések haladását monitorozva szükség esetén további anyagot juttatunk el a logisztikai pontokra. Mindemellett fontos, hogy a védőnők is jelezzék a kutatás elérhetőségein, ha úgy látják, nem áll elegendő lekérdezési csomag rendelkezésükre. Ezt az NKI mihamarabb pótolni fogja.

GYIK20. MIT KELL TENNI, HA A [WWW.KOHORSZ18.HU](http://www.kohorsz18.hu) HONLAP VÉDŐNŐI FELÜLETÉRŐL NEM TUDOD ELÉRNI A KÉRDŐÍVEKET?
Előfordulhat, hogy valamilyen technikai okból nem tudod a www.kohorsz18.hu honlap védőnői felületéről megnyitni az online kérdőíveket. Ebben az esetben a várandósgondozási könyvből átvett adatok rögzítőfelületéhez készített online kérdőívnek és a várandós online kérdőívnek is van közvetlen elérési útja.

A várandós online kérdőív linkje: <http://online-kerdoiv.com/index/v/h/varandoskerdoiv>

A várandósgondozási könyvből átvett adatok rögzítéséhez készített online kérdőív linkje:
<http://online-kerdoiv.com/index/v/h/kiskonyv\kiskonyv>

GYIK21. MIBEN MÁS AZ ONLINE KÉRDŐÍV, MINT A PAPÍRON SZEREPLŐ?

Törekedtünk arra, hogy a papír alapú és az online kérdőív a lehetőségekhez mérten hasonló kialakítású legyen. Van azonban néhány olyan pont, ahol a két kérdőív eltérő. Ezek a következők:

1. **Az online felület a programba építve kezeli az ugratásokat.** Így azt, hogy a kérdés megválaszolása után hol kell folytatnod a kitöltést, soha nem jelöljük, hiszen a válasznak megfelelő kérdés következik mindig.

2. Ezzel együtt **nem is fogsz találkozni az összes papíron látható kérdéssel az online felületen** a rögzítés során, hiszen azok, amik nem vonatkoznak az adott várandósra a válaszai alapján, nem is jelennek meg. (Például: Ha házas, nem fogod látni az élettársra vagy külön élő partnerre vonatkozó kérdéseket.) Ha papír alapon kérdezett kérdőívet rögzítenél, és úgy látod, nem a megfelelő kérdés következik, ellenőrizd a papír alapon felvett kérdőívet, és az online felületen rögzített válaszodat is!

3. A kérdés megválaszolásának módja helyenként eltérő lehet a papíron megjelenőtől, így akkor, ha **kérdezői instrukciót látsz az online felületen, mindenképpen nézd meg!** Ezek a papíralapú kérdőívvel megegyezően *NAGY, DŐLT, SZÜRKE BETŰVEL ÉS TEGEZŐ FORMÁBAN* jelennek meg.

4. A papír alapon „vonat alatti”-nak nevezett, szürke válaszlehetőségek az online felületen szintén szürke színnel jelennek meg, azonban nincs felettük vonal. Ha a kérdés során a válaszokat azonnal az online felületen rögzíted, nem papíron, akkor **a szürkével írt válaszopciókat itt sem szabad felolvasni, csak szükség esetén jelölni!**

5. Azok a kérdések, amik **papíron táblázatos formában szerepelnek, és annyi oszlopot kell kitölteni, ahány személyről beszámol a várandós** (vér szerinti gyermekek, örökbefogadott gyermekek és háztartástagok táblája) a kérdőívben nem táblázatos formában jelennek meg, hanem úgy, hogy **mindig csak egy oszlop kérdéseit látod.** Ha több személyt kell rögzíteni, akkor mindig újabb oszlopi kérdés jelenik meg.

6. Az online felületen van néhány olyan kérdés is, ami a papír alapú kérdőívben nem jelenik meg. Ezek csak **technikai jellegű kérdések**, amik arra szolgálnak, hogy a **kérdőívben navigáljanak.** (Például: A várandós gyermekeinek rögzítésénél megjelenő „C01i. Van még életben lévő vér szerinti gyermeke?” kérdés)

7. Azok a kérdések, amik a **papír alapú kérdőívben úgy jelennek meg, hogy az A, B vagy C oszlopot kiválasztva az oszlopban végig haladva kell kérdezni, és mindig csak egy oszlopot kell kitölteni,** az online felületen úgy jelennek meg, mintha csak egy oszlopi kérdés lenne. Az online felület előnye, hogy **tudni fogja a korábbi válaszok alapján, hogy melyik oszlopot**

kell kitölteni, csak az az egy jelenik majd meg, így itt nem lesz szükség arra, hogy Te válaszsd ki a megfelelőt. (Ilyen például a kérdőív 4.1. Jelenlegi partner fejezetében található tábla)

8. Néhány olyan kérdésnél, ahol **papíron neked kell beírnod**, nem csak jelölnöd a választ, az **online felületen** az egyszerűsítés kedvéért **legördülő menüből választhatod ki a választ**. (Például hónapok neve)

9. A kérdőív **F23. kérdése** a papír alapú kérdőívben egy kép, ahol nyilak mentén haladva kell a kérdéseket feltenni. Az online felületen ezzel ellentétben **nem képként jelenik meg**, hanem az egyes kérdések egymás után jelennek meg a válaszoknak megfelelően. Tehát a program a válaszoknak megfelelően **automatikusan halad a „nyilak” mentén**. A **foglalkozás végső kódját nem fogod látni**, hiszen a válaszok alapján a rögzítőprogram maga besorolja a válaszadót a megfelelő kategóriába.

10. Az online felületen a **várandós kérdőív végére érve szerepel néhány olyan kérdés, amit nem kell feltenni a várandósnak, csak jelölni a megfelelő válaszokat**. Ezek a kérdezési szituációra, esetleges nehézségekre, a saját megjegyzéseidre vonatkoznak.

GYIK22. MIT KELL TENNI, HA ELKÜLDTED A KÉRDŐÍVET, DE UTÓLAG ÉSZREVETTED, HOGY HIBÁSAN TÖLTÖTTED KI, VAGY EGYÉB PROBLÉMA MERÜLT FEL?

Minden ilyen esetben kérünk, keresd az NKI munkatársait telefonon vagy emailben. Amennyiben ez kisebb hiba, arra fogunk csak kérni, hogy add meg a kérdőív azonosítóját, mond el pontosan, mi volt a hiba, és mi fogjuk javítani ezt adatbázis szintjén. Nagyobb hiba esetén vagy speciális problémánál lehetőség lesz arra, hogy a lezárt kérdőívet „visszanyissuk”, így Te újra be tudsz lépni, és javítani tudod az adatokat. Ezekben az esetekben mindig pontosan elmondjuk majd a teendőket és a javítás menetét.

9 KAPCSOLAT

A kutatás teljes ideje alatt folyamatosan rendelkezésre állunk az alábbi elérhetőségeken:

Honlapunk: www.kohorsz18.hu

A **honlap védőnői felülete** az alábbi főbb funkciókat látja el:

- kérdőívek online rögzítőfelületének elérése
- kutatási segédanyagok (pl. idegen nyelvű kérdőívek) elérése
- aktuális információk közzlése
- gyakori kérdésekre adott válaszok összegyűjtése

E-mail címünk: info@kohorsz18.hu

Címünk: KSH - Népeségtudományi Kutatóintézet H-1024 Budapest Buday László utca 1-3.

Levelezési címünk: KSH - Népeségtudományi Kutatóintézet H-1525 Budapest Pf. 51.

Központi telefonszámunk: +36 1 345 6573

Konkrét kérdésekkel kapcsolatban közvetlenül kollégáinkhoz is fordulhattok:

Szervezéssel, logisztikával kapcsolatos kérdések:

Fábián Ildikó adatfelvételi koordinátor

fabian@demografia.hu

+36 1-345-6174

+36 30-813-1990

Kérdőívvel kapcsolatos kérdések:

Veroszta Zsuzsanna szakmai vezető

veroszta@demografia.hu

Online felülettel kapcsolatos kérdések:

Rohr Adél kutató

rohr@demografia.hu

